

Täysistunto

Tiistai 26.5.2020 klo 14.01—16.10

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä

Hallituksen esitys HE 67/2020 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 11/2020 vp

Pöytäkirjan liite Lausumaehdotus 26.5.2020 Liite 2A

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.01 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Pääasiallisestihan tämä mietintö ensimmäisessä käsittelyssä puhuttiin hyvin läpi, mutta itselläni ei silloin ollut mahdollisuutta olla mukana, joten muutama sananen tästä:

Ensinnäkin talousvaliokunnalle tässä voi antaa kyllä kiitoksen siitä, että talousvaliokunta teki tärkeitä korjauksia mietinnössään tähän alkuperäiseen hallituksen esitykseen. Erityisesti oli tärkeää huomioida nämä erityyppiset ravitsemusliikkeet elikkä tällaiset henkilöstöpalveluyritykset, pitopalvelut ja toisaalta sitten nämä kausiluontoiset ravintolat, jotka tässä alkuperäisessä hallituksen esityksessä eivät olisi tulleet huomioituiksi.

Myöskin sitten tässä tuen laskennassa tehtiin muutoksia, jotka ottivat paremmin huomioon erityisesti juuri esimerkiksi vuoden 2019 huhtikuun jälkeen aloittaneet toimijat kuin myöskin sitten sellaiset yritykset, joilla tuo myynti ajoittuu enemmänkin kesäkauteen. Voi sanoa, että kaiken kaikkiaan se viesti, mikä tuolta ravitsemusalalta tuli, oli se, että hyvin harvoin se tammi—helmikuu olisi ollut oikeudenmukainen vertailuajankohta. Siinä mielessä nämä tärkeät muutokset olivat kyllä aivan paikallaan.

Täällä näissä vastalauseissa on myöskin sitten lausumaesityksiä, ja huomaan, että näissä lausumaesityksissä aika pitkälti lähdetään siitä, että alkoholin myyntiä haluttaisiin lisätä eli tätä ulosmyyntiä olla lisäämässä, ja toisaalta sitten myöskin arvonlisäkantoja haluttaisiin olla alkoholimyynnissä alentamassa. Täytyy näistä lausumista todeta, että kristillisdemokraatit eivät näihin esityksiin voi yhtyä. Tämä korona-aika, niin kuin tiedämme, on ollut monissa perheissä myöskin varsin vaikeaa aikaa, ja on todellakin nähty niitä tilanteita, joissa tuo alkoholiongelmia ikävä kyllä on pahentunut, ja on myöskin sitten ne seurannaisvaikutukset, mitkä siellä perhe-elämässä on nähty. Siinä mielessä tässä salissa hyvin tiedetään se, että hinta ja saatavuus ovat ne, joilla sitten tätä alkoholia kansanterveysnäkökulmasta katsellaan. Siinä mielessä nämä lausumat olisivat olleet sitten näihin molempiin asioihin vaikuttavia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Sen sijaan tuolla on yksi lausumaehdotus, jossa puhutaan siitä, että on myöskin huomioitava vielä sellaisia ravitsemusliikkeitä, jotka ovat näitten tukien ulkopuolelle jäämässä. Ihan mielenkiinnolla kuulisinkin sitten, mitä sellaisia yrityksiä mahtaa sitten olla vielä. Jos sellaisia on, niin toki sellaisetkin tämän tuen piiriin ovat oikeutettuja. Toivonkin, että ehkä näissä puheenvuoroissa sitten joku lausuman esittävä puolueen jäsen tätä asiaa avaa.

Arvoisa puhemies! Kiitokset erityisesti talousvaliokunnalle ja [Puhemies koputtaa] sen työhön osallistuneille kollegoille.

14.04 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Voin yhtyä edustaja Essayah'n esittämiin kiitoksiin talousvaliokunnalle sen tekemistä tärkeistä parannuksista tähän ravintolatukeen, joskaan lopputulos ei mielestämme ole vieläkään riittävä.

Eilisessä Finnair-keskustelussa kävi ilmi, että yllättäen kaikki ne kannat, mitä puolueet ja niiden edustajat tuolla somessa mainostavat, eivät sitten johdakaan sen mukaiseen äänestykseen, kun tänne saliin tullaan. No, Iltalehti jo kirjoitti, että tuo ei ole kovin, edes puolueiden kannalta, tarkoituksenmukaista toimintaa.

Nyt ajattelin puhua tästä viinin ulosmyyntioikeudesta, joka olisi tällainen pieni mutta veronmaksajille ei mitään maksava tuki näille ravintoloille. Ja tämä on sillä tavoin helppo puhe, että voin sen perustaa kokonaan muiden kirjoittamiin juttuihin tuolla somessa.

Aloitetaan ihan kärjestä. Vihreiden puheenjohtaja, ministeri Ohisalo kannattaa tätä viinien ulosmyyntiä. Hän nimittäin huhtikuun loppupäivinä kirjoitti: ”Ulosmyynti auttaisi osaa: @vihreät puoluekokous otti kantaa ulosmyynnin sallimisesta miedoille viineille sekä vahvoille oluille ja siidereille vuonna 2019.” Että oikein puoluekokouspäätös. No sitten on joku tällainen vihreat.fi-sivusto, ja siellä on oikein kaunis kuva vihreiden varapuheenjohtajista, Fatim Diarrasta ja tästä Mustakalliosta, jonka etunimeä en nyt muista, ja tässä on hieno otsikko ”Ravintola-ala tarvitsee tukea — alkoholijuomien ulos- ja etämyynti pelastamaan työpaikkoja”. [Oikealta: Hyvä!] Tätä on Facebookissa jaettu oikein 738 kertaa. Odotuksia on luotu, [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä!] ja vihreillä puoluekokous on tällä kannalla.

No mennään sitten ystäviimme keskustassa. ”Keskustaedustajat sallisivat alkoholin ulosmyynnin koronakriisin aikana”, ja täältä käy ilmi, että Antti Kurvinen, ryhmän puheenjohtaja, ja Mikko Kärnä ovat tällä kannalla. He sanovat toki rehellisesti, että koko ryhmä ei ole alkoholipolitiikan asioissa yhtenäinen, niin kuin eivät ole muutkaan ryhmät. Ja sitten on oikein Suomenmaa-lehdessä, arvostetussa julkaisussa: ”Kärnä haluaa ravintoloille alkoholin ulosmyynti- ja kotiinkuljetusoikeuden. ’Se olisi yksinkertainen toimi, jolla varmistettaisiin ravintoloiden kassavirta vaikeassa tilanteessa.’”

Arvoisa herra puhemies! Kun vihreissä oikein puoluekokous on päättänyt tukea tätä meidän pontta ja tuskin siellä mikään politbyroo on oikeutettu puoluekokouspäätöksiä muuttamaan ja kun keskustassa ryhmäpuheenjohtaja Kurvisen johdolla ollaan samalla kannalla, [Puhemies koputtaa] niin voinee jo etukäteen ennustaa onnellemme hyvää menestystä — eli edustaja Vartiainen tekee ponnin, jossa nämä vihreiden ja keskustan toiveet toteutuvat.

14.08 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Ravintoloiden kuten monien yrittäjien tilanne on haastava näinä aikoina. Talousvaliokunnassa tätä tukipakettia muokattiin siten, että sinne arviolta useita kymmeniä miljoonia euroja lisättiin. [Oikealta: Ei riitä!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Jatkossa on tärkeää edelleenkin, että nämä kaikki uudet keinot, joilla turvallinen ravintoloissa asiointi voidaan taata, jatkuvat. Jotta voidaan esimerkiksi terasseja ja ulkotiloja nyt kesäkaudella hyödyntää paremmin, useat kaupungit ovat tarttuneet siihen, että tällaisia julkisia tiloja avataan enemmän terasseille, esimerkiksi Helsingin keskustassa. Helsingissä meillä on myös ollut jo viime kesänä semmoinen parklet-kokeilu, jossa myös tämmöisen pysäköintipaikan voi ottaa terrassin käyttöön. Näitä olisi syytä nyt ottaa lisää käyttöön ja helpottaa ravintoloitsijoiden asemaa siltäkin osin.

Etämyynnin ja noutomyynnin salliminen ja edistäminen on toki tärkeää. Kuten täällä todettiin, vihreät ovat olleet suopeita ja kannattamassa ajatuksia, joissa myös alkoholin ja pienpanimoiden etämyyntiä voidaan korona-aikana lisätä.

Todellakin kaikenlaiset take away -konseptit, joita jotkut ravintoloitsijat ovat kehittäneet, ovat siinä mielessä turvallisempia, koska tiedetään, että valitettavasti ravintoloissa ihmiset yleensä kokoontuvat yhteen. Nämä tällaiset kokoontumiset ja juhlat ovat kuitenkin niitä mahdollisia paikkoja, joissa tämä tartuntatauti voi levitä, joten ihan vielä ei voida elää kuin epidemiaa ei olisikaan. Toki pyritään tämän nykyisen strategian mukaan siihen, että jäljittäminen ja eristäminen olisi niin tehokasta, että voidaan tätä yhteiskuntaa avata mahdollisimman paljon.

14.10 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta on tehnyt hyvää työtä, ja hyviä lisäyksiä ja muutoksia on tehty esitykseen. Toki korvaussumma ravintoloille on edelleenkin jäänyt liian pieneksi, ja siihen kokoomus on kiinnittänyt huomiota. Ravintolat ovat erityisessä asemassa, kun heidän elinkeinon harjoittamisoikeuttaan on rajoitettu.

Nostaisin esille tässä yhden kohdan, minkä myöskin valiokunta on kyllä maininnut, henkilöstöravintolat. Nehän on jätetty nyt tukipaketin ulkopuolelle, koska asiakkaat ovat saaneet jatkaa ruokailuaan siellä, mutta tämä asettaa tietenkin hyvin erilaiseen asemaan eri ravintolat riippuen siitä, minkälaisia työntekijöitä siellä on käynyt syömässä. Ymmärrettävästi esimerkiksi sairaaloissa käy työntekijöitä jatkuvasti, mutta esimerkiksi opiskelijaravintolat ovat tosi hankalassa tilanteessa, kun yliopistojen ja koulujen ovet on kuitenkin suljettu mutta ne on luokiteltu tällaisiksi henkilöstöravintoloiksi. Esimerkiksi opiskelijaravintola UniCafen liikevaihto on romahtanut 97 prosenttia. Yliopistot sulkevat siis tartuntatautilain nojalla ovensa maaliskuussa. Samalla suljettiin UniCafe-ravintolat, ja siellä on ollut ainoastaan take away -ulosmyyntiä. Toivottavasti jatkossa nyt yritystuissa huomioidaan näiden henkilöstöravintoloitten asema ja huomioidaan myöskin se, että ne ovat tietynlainen väliinputoajaryhmä, ja voitaisiin löytää joitain keinoja tilanteen kompensoimiseksi myös heille. Opiskelijaravintolat ovat tosi tärkeä opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytys: jaksetaan opiskella ja saadaan kerran päivässä täyden ravintoarvon lounas.

14.12 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Jätimme siis mietintöön vastalauseen, koska kohtuullinen kustannushyvitys oli mielestämme vieläkin liian alhainen. Myöskään työllistämisen tuki ei kohdistu vieläkään optimaalisesti esityksessä. Tässä esityksessä ei myöskään ole niitä norminpurkuasioita, joita toivoimme, kuten alkoholin ulosmyyntiä, eli ravintolat saisivat myös väliaikaisesti myydä esimerkiksi viinipullon ulos. Tästähän monet edustajat myös hallituksesta ovat puhuneet, mutta ilmeisesti vain puhuneet.

Vastalauseessa on myös väliaikainen alvin alennus ravintoloille, ja itse asiassa tämä oli se merkittävä alaa koskeva uudistus. Se nimenomaan olisi se kylmäkäynnistyksen moottori alalle. Itse asiassa tästä ovat hyvin monet hallituspuolueidenkin edustajat tehneet ulostu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

loja menneinä aikoina ja vuosina, joten tätäkin kannattaisi pohtia. Tälle olisi itse asiassa hyvät perusteet, nimittäin anniskelun verotus on Suomessa nykyisin yksi EU:n ankarimmista. Ravintoloiden tärkeimmän alkoholijuoman, oluen, verotus on EU-maiden kireintä. Väkevän alkoholin ja viinin verotuksessa Suomen taso on toiseksi kirein EU:ssa. Anniskelun arvonlisäkanta on Suomessa EU-maiden neljänneksi korkein.

Itse asiassa Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaan anniskelun arvonlisäveron alentaminen 24 prosentista 14 prosenttiin lisäisi paitsi alkoholijuomien myös ruoan ja muiden palveluiden kysyntää. Vaikutukset kansantaloudessa olisivat kerrannaisvaikutuksineen yhteensä lähes 300 miljoonaa euroa veron siirtyessä kokonaisuudessaan hintoihin. Arvonlisävaikutukset eri toimialoille yltäisivät noin 140 miljoonaan euroon. Lisäksi laskennallinen työpaikkavaikutus olisi noin 2 400 henkilöä. Selvityksen mukaan tämä merkitsisi 127 miljoonan euron kasvua ravintolapalveluiden kysyntään. Lisäksi muiden palveluiden kysyntä taloudessa kasvaisi. Kotimaisten tuotteiden ja palveluiden kulutus lisääntyisi yhteensä noin 172 miljoonaa euroa.

Arvoisa puhemies! Tämä olisi se käynnistystoimi, jota ala tarvitsisi. Siksi pyydänkin hallitusta vakavasti vielä tätä harkitsevan. Näillä toimilla, joita hallitus on toistaiseksi alalle tehnyt, tulemme menettämään alalta kymmeniätuhansia työpaikkoja. Siksi olisikin tärkeää, että hallitus tekisi vielä enemmän ravintola-alan hyväksi.

14.14 Iris Suomela vihr: Arvoisa puhemies! Aluksi on syytä kiittää talousvaliokuntaa varsin tarpeellisista hiomisesityksistä tähän tukipakettiin. On tärkeää, että tukipaketti saadaan nyt mahdollisimman nopeasti liikkeelle ravintolayrittäjiä auttamaan, vaikka kyse ei suinkaan ole ollut yksinkertaisesta tai helposta kokonaisuudesta. Nähdäkseni on nimenomaan hyvä edetä juurikin niin, että edetään kokonaisuus kerrallaan.

Täällä on nyt nostettu esiin myös normien purkamista. Se on varmasti se seuraava kokonaisuus, johon on todellakin syytä kiinnittää huomiota, mutta jos ja kun se olisi saattanut viivästyttää tätä tukipakettia, niin nähdäkseni on hyvä, että nyt tehtiin tämä tukipaketti ja sitten sitä normien purkua tarkastellaan ennemmin seuraavassa vaiheessa. Näin saadaan mahdollisimman nopeasti apua ravintolayrityksille. [Ben Zyskowiczin välihuuto]

Alalla on toki kova kilpailu, paljon pienituloisia yrittäjiä ja ennen kaikkea myös pienituloisia työntekijöitä. Kyse on siis kokonaisuudesta, johon ehdottomasti vaikuttavat muutkin kuin ravintolayritysten tuet, luonnollisesti myös muut yritystuet mutta myös lomaetuille ja muutoin ihmisten toimeentuloon vaikuttamiseen suunnatut tuet. Siksi onkin tärkeää pitää ikään kuin tämä kokonaisuus mielessä aina, kun pohditaan, miltä ravintola-alan tulevaisuus näyttää.

Täällä on nostettu esiin arvonlisäverojen keventäminen. Ekonomistit ovat nyt tässä kriisitilanteessa nostaneet esiin, että vielä keskeisempää olisi se, että ihmisillä ostovoima riittäisi ja ennen kaikkea luottamus palautuisi. Nythän on huomattu, että niissäkin maissa, joissa ravintoloita ei ole suljettu, ravintolakävijöiden määrä on valitettavasti vähentynyt, osittain ehkä terveen varovaisuuden takia mutta osittain myös pelon takia. Siksi onkin tärkeää, aivan ensisijaisen tärkeää, että ihmisten luotto ravintolassa käymiseen palautuu mahdollisimman nopeasti. Tämä onnistuu parhaiten, kun edetään rajoitusten purkamisessa askeleittain niin, että varmasti, kun otetaan askel eteenpäin, voidaan mahdollisimman hyvin tietää, että epidemia ei ryöpsähdä, niin että ei jouduta ottamaan askeleita taaksepäin, kuten joissain maissa on jouduttu tekemään, sulkemaan uudestaan ravintoloita, rajoittamaan uudestaan toimintaa. Se olisi valtavan kielteistä niin ihmisten luottamukselle kuin ravintoloi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

den toiminnan ennakoitavuudelle ja sitä kautta koko maamme taloudelle. Siksi tässä onkin tärkeää pitää todella se kokonaiskuva ja maltti mielessä.

Sitten edustaja Laiho kiinnittikin jo huomiota opiskelijaravintoloiden tilanteeseen. Tämä on todella asia, johon on jatkossa kiinnitettävä huomiota. Opiskelijaravintolathan eivät ole olleet aivan samantyyppisessä asemassa kuin sellaiset henkilöstöravintolat, joissa työpaikka on voinut pysyä auki, sillä korkeakoulut on suljettu tartuntatautilain nojalla. Esimerkiksi Tampereen yliopistolla ovat olleet ulko-ovet kiinni silleen, että tiloihin ei pääse. Ravintolassa ei silloin pääse käymään, kun ulko-ovi on lukossa ja sisään pääsee henkilöstökin vain esihenkilön erillisellä luvalla noutamaan tavaroita tai muuten pikaisesti käymään.

Aika iso osa opiskelijaravintoloista on myynyt lounaita tai kahvia myös muille, ne ovat olleet avoimia myös ulkopuolisille. Eli siinä mielessä ne eivät ole olleet samantyyppisiä paikkoja kuin monet henkilöstöravintolat. Myynti on kadonnut, ja nyt on todellakin syytä korjata myös opiskelijaravintoloiden tilannetta, sillä ne ovat olleet monella tapaa väliinpuotoajina: eivät pelkästään väliinpuotoajina henkilöstöravintoloiden kanssa vaan pikemminkin väliinpuotoajina aidosti auki olevien, avointen ravintoloiden ja sitten henkilöstöravintoloiden välissä. Monet ovat vielä vaikeammassa tilanteessa kuin jotkut paikat, kun todella korkeakoulujen ovet on suljettu.

Opiskelijaravintolathan palvelevat nimenomaan yhtä maamme vähävaraisimmista ryhmistä, opiskelijoita, ja siksi onkin nyt keskeistä, että opiskelijaravintoloiden tilanne korjataan mahdollisimman pikaisesti.

14.18 Atte Harjanne vihr: Arvoisa puhemies! Tämä esityshän vastaa siihen huoleen, joka täältä eduskunnasta kumpusi, että täytyy kompensoida ja hyvittää ravintola-alalle näitä menetyksiä. On kuitenkin tärkeää muistaa se, että ravintola-alan menetykset ja ehdinko eivät siis todellakaan — niin kuin täällä on jo tuotu esiin — johdu pelkästään, yksinomaan näistä rajoituksista, jolloinka ei ole ihan itsestään selvää asettaa sitä korvaussummaa, koska ne johtuvat pitkälti myös siitä, että ihmisten käyttäytyminen muuttuu aivan ymmärrettävästi tällaisessa tartuntatautiriskitilanteessa.

Itse tässä esityksessä on minusta hyvä tasapaino. Siellä on löydetty parannuksia alkupeiräiseen, ja siitä kiitos talousvaliokunnalle ja täällä salissakin esitetyille hyvälle puheenvuoroille. Omasta mielestäni on tärkeää muun muassa, että tällaista lainsäädäntöä tehdään siitä näkökulmasta, ettei ikään kuin lähdetä puuttumaan markkinarakenteeseen sen kummemmin, vaan koetetaan löytää suoraviivainen tapa tukea sitä alaa sen ahdingossa, ja esimerkiksi myös vuokratyö huomioidaan tässä suhteessa, ja sitten toinen tärkeä asia liittyy siihen, että yritysten halua kehittää ja innovoida ei ainakaan rangota, eli esimerkiksi BF- ja ely-tuet eivät automaattisesti tätä tukea poista.

Mutta kuten täällä on tuotu, muun muassa edustaja Suomela toi esiin, niin tällainen malli ei ole täydellinen. Meillä on muun muassa opiskelijaravintolat selvä väliinpuotoajakategoria. Meillä on epäilemättä koronan takia muutenkin yhteiskunnassa paljon erilaisia yksittäisiä yrityksiä ja yksittäisiä toimialoja, joidenka toimintamahdollisuudet on de facto ajettu alas joko tämän tartunnan toimesta tai sitten jonkun rajoituksen heijastevaikutuksena, ja tämä korostaa oikeastaan kahta asiaa: se korostaa sitä, että me tarvitsemme fiksumi mietittyyn yleiskustannustukeen lisätoimia, joilla huolehditaan näidenkin yritysten toimintakyvystä ja siitä, ettei turhaan ajeta konkurssiin, ja toisaalta ennen kaikkea sitä, että mikään määrä tukia ei tule tätä asiaa paikkaamaan. Aivan keskeistä koko talouden kannal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

ta on epidemian tehokas hallinta ja se, että se saadaan kuriin, eli se pitää pitää mielessä ihan kaikkia näitä asioita arpoessa, että sen sijaan, että kiirehtii löyhentämään esimerkiksi rajoituksia, on aivan keskeistä, että se politiikka on sellaista, että mahdollisimman pian ihmiset voivat luottaa siihen, että tartuntariski on todella matala, ja se heijastuu sitten käyttäytymiseen. Eli se on se prioriteetti tässä, ja se pitää pitää toki mielessä, kun tästä aihepiiristä yleensä puhutaan.

Minusta on hienoa, että edustaja Zyskowicz on löytänyt vihreät hienon tiedon ja muun lähteenä, hyviä pointteja. Itsekin olen asian kannalta jo tuonut oman mielipiteeni julki. Toki on huomioitavaa: edustaja Zyskowiczilla on takanaan uraa täällä ehkä pikkasen enemmän kuin meikäläisellä, ja kokoomus on lähihistorian puolueista se, jolla taitaa olla hallitusvastuuta eniten, ja ihan kaikki ne kokoomuksen puoluekokousasiat, aloitteet ja kannat, eivät ole vielä kukaan menneet läpi, eli [Puhemies koputtaa] ei ole Suomi Natossa tai viinit ruokakaupassa, mutta ehkä seuraavalla kierroksella. [Ben Zyskowiczin välihuuto]

14.21 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset pitävät tärkeänä, että yrityksiä tuetaan. Nythän on näin, että yrityksiä tässä myös tuetaan. Yritykset ovat tässä liemessä, näyttävät olevan pahasti liemessä, ja varsinkin tämä ravintola-ala on kyllä ihan pahiten tässä liemessä.

Näemme joitakin tämmöisiä asioita, mihin tässä voisi muutoksia tuoda. Näemme, että tukien pitää olla tasapuolisia. Tukien pitää olla tasapuolisia. Sitten olemme myös mietinneet sitä, että arvonlisäverokantoja voisi ravintolapuolella alentaa, se olisi oikeasti merkittävä asia. Niinpä tein sitten tähän valiokunnan mietintöön vastalause-ehdotukset.

Elikkä vastalauseen lausumaehdotus 1: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus alkaa viipymättä valmistelevaan korvauksien ulkopuolelle jääneiden ravitsemusliikkeiden tukiohjelmasta tai korostetusti huomioida nämä yritykset yleisen tuen valmistelussa.”

Ja vastalauseen lausumaehdotus 2: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää hotelli-, ravintola- ja matkailualalle kohdistetun alemman arvonlisäverokannan käyttöönottoa vuoden määräajaksi.”

14.23 Pasi Kivisaari kesk: Herra puhemies! Ravintoloiden avaaminen on todella hyvä juttu. On hienoa, että olemme kuitenkin tässä kohtaa — se tuo myöskin ravintola-alalle, joka on ollut aivan yksi keskeinen kärsijä koronaviruksesta, uskoa ja toivoa tulevaisuuteen. Kuten täällä on todettu, myös perustuslakivaliokunta ja talousvaliokunta ovat tehneet erinomaista työtä, ja nyt on oleellista se, että meidän pitää saada mahdollisimman pian liikkeelle nämä tukipaketit, joihin valiokunnat ovat myös tehneet mielestäni erinomaisia sorvauksia, tehneet niistä parempia ja ketterämpiä. Uunista on siis tulossa hyvä tukimuoto. Kun lisäksi sorvaamme ravintolapaketin vielä alueellisuuden ja paikallisuuden huomioiduksi, silloin me kyllä selviämme tästä.

Puhemies! Tämä kokoomuksen ulosmyyntiin liittyvä lausumaehdotus on sinällään varsin ymmärrettävä. Itse peräänkuulutan kuitenkin nyt marssijärjestyksestä: hoidetaan ensin nämä valmistellut tukipaketit tyylikkäällä ja nopealla tavalla eteenpäin, ja palataan tähän lausumaan tarvittaessa myöhemmin.

Puhemies! Koska ymmärtääkseni sekä alkoholijuomien nykyisen lupajärjestelmän että myyntisäännösten muuttaminen merkitsee EU-direktiivin tarkoittamaa teollisesti valmistetun tuotteen tai maataloustuotteen teknisten määräysten muuttamista, tämä kestää. Ra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

vintola-alalla ei ole nyt mahdollisuutta odotella byrokratiaa, vaan toimia tarvitaan välittömästi ja heti. Mennään asia kerrallaan mutta toimitaan.

14.25 Joonas Könttä kesk: Arvoisa herra puhemies! Ravintolat ovat kärsineet korona-kriisistä kaikkein eniten, ja on äärettömän tärkeää, että saamme tuettua ravintoloita tämän vaikean ajan yli. Ne korjaukset, joita eduskunta yhdessä teki hallituksen esitykseen, olivat paikallaan ja paransivat tätä kokonaisuutta oikeaan suuntaan. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin mahdollistaa ravintoloille paluu normaaliin liiketoimintaan turvallisesti ja hallitusti, siis siten, että emme joudu ottamaan askelia taaksepäin. Monissa ravintoloissa odotetaan ja valmistellaan kesäkuun alkua jo kovalla vauhdilla, ja se vastuullinen ote, joka yrittäjillä ja yrityksillä on, kertoo siitä hyvästä työstä, jota ravintola-alalla tehdään.

Tämä tilanne koronaviruksen suhteen on kuitenkin erilainen eri puolilla maata. Mielestäni olisi enemmän kuin perusteltua, että siirtyisimme maakuntakohtaisiin rajoituksiin. Tautitilanne on erilainen eri puolilla Suomea, siksi lääkkeenkin tulisi olla erilainen. Voisimme avata rajoituksia siellä, missä siihen on mahdollisuus, ja kiristää siellä tai pitää voimassa siellä, missä olisi tarve. Uskallan väittää, että Keuruun Satumaa-kahvilassa tautiriski on huomattavan pieni verrattuna suuriin, suuriin yökerhoihin. Toki edelleen kaikkialla tulee pitää kiinni käsien pesusta, hygieniasta ja turvaväleistä, siis niistä yhteisistä säännöistä, jotka on luotu kaikkien suomalaisten turvallisuudeksi. Tätä viestiä pitää korostaa, ja sitä viestiä ei sovi unohtaa.

Jos maakunnalliseen harkintaan päästään, on selvää, että tilannetta tulee tarkkailla sopivin aikavälein, riittävin metodein ja selkein toimenpide-ehdotuksin. Nopean ja joustavan, paikallisuuteen pohjaavan toiminnan tulisi olla jatkotoimien lähtökohtana. Ravintoloiden toiminnan turvaamisen tulee ensisijaisesti lähteä siitä, että elinkeinon harjoittaminen palautetaan normaalitilaan. Toiminnan rajoittamisen hyvitys ja uudelleentyöllistämisen tukeminen ovat tietysti tässä poikkeustilanteessa ravintoloille äärimmäisen tärkeitä ja kannatettavia, siitä kiitos koko eduskunnalle. Tämä kriisi on opettanut ainakin sen, että luovuutta ja yrittäjyyden tahtoa meiltä suomalaisilta löytyy.

Arvoisa herra puhemies! Olisi tärkeää, että lisäksi elinkeinovapautta ja luopuisimme turhista säännöistä, kielloista ja määräyksistä — siis luopuisimme turhista säännöistä, kielloista ja määräyksistä. Minä uskon vastuullisiin suomalaisiin, ja niin pitäisi meidän kaikkien tässä salissa uskoa. [Välihuutoja oikealta] Itse kannatan vahvasti pienpanimoiden ulosmyyntioikeutta ja ravintoloille alkoholin ulosmyyntioikeuden laajentamista. Tarvitsemme lisää elinkeinovapautta Suomeen, jotta tuemme vastuullista vapautta ja mahdollistamme kasvun ja työn linjan myös tulevaisuudessa. [Oikealta: Hyvä puhe!]

14.28 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Edellinen puheenvuoro oli kyllä niin hyvä, että sen varmaan voi jo tulkita kannatukseksi tälle kokoomuksen ehdotukselle.

Ensinnäkin olen myös siinä edustaja Köntän kanssa samaa mieltä, että kyllä tämä alueellinen vaikutus pitäisi ehdottomasti huomioida. Itse asiassa näkisin asian jopa niin, että koska Uudenmaan ulkopuolella nämä uudet tartuntatapaukset ovat satunnaisia, niin sellainenkin järjestely toimisi, että Uudellamaalla olisi tiukemmat rajoitukset ja muualla edettäisiin selvästi nopeammin. Uskon, että se olisi ihan järkevä toimintatapa myös ravintola-alalla.

Mitä ravintola-alaan ja näihin tukiin tulee, niin se on totta, että talousvaliokunta teki erinomaista työtä ja ansaitsee siitä puheenjohtajansa johdolla kiitokset, mutta loppuvii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

meksi kyse on tietysti siitä, koska pystyy toiminnan kannattavasti avaamaan — se on se avainasia. Totta kai tämä tuen tasokin olisi saanut olla vielä hieman korkeampi, mutta avainasia on se, koska pääsee kannattavasti avaamaan, ja silloin ne rajoitukset, jotka sille toiminnalle asetetaan, ovat ihan keskeisiä. Sen ymmärrän, että yökerhoja ei lähdetä avaamaan, mutta ruokaravintoloiden osalta pitäisi kyllä olla joustavuutta tässä erityisesti se alueellisuus huomioiden.

Mitä sitten tulee, puhemies, tähän kokoomuksen lausumaehdotukseen tästä väliaikaisesta mahdollisuudesta myydä muita kuin väkeviä alkoholijuomia ulos, niin minun on kyllä täysin mahdotonta uskoa, että tällä olisi jotain merkittäviä vaikutuksia alkoholin väärinkäyttöön sinänsä. Kyllä ne tapaukset, joista ongelmia tulee, ovat lähinnä ulkomailta tuodun alkoholin kanssa tai sitten kotiin ostettujen väkevien alkoholien kanssa, joita sitten liikaa tulee käytettyä. Eli jos sieltä ravintolasta joku viinipullo ostetaan mukaan, niin on vaikea kuvitella, että siitä isoja alkoholihaittoja tulisi, mutta sen sijaan sille yritykselle, joka myy sen viinipullon ja pääsee niitä myymään, saattaa sillä olla isokin vaikutus — sama koskee tietysti tätä mittavampaa asiaa eli alvin alentamista ravintoloiden osalta.

Korostan vielä sitä, että tässä kannattaisi myös hallituksen katsoa tätä asiaa siitä näkökulmasta, että nyt puhutaan semmoisesta asiasta, jolla on oikeasti valtava työllisyysmerkitys. Ravintola- ja majoitusala työllistää 90 000 ihmistä Suomessa suoraan ja 36 000 välillisesti. Sillä on kyllä aikamoinen vaikutus työllisyyteen, millä tavalla käynnistyy tämä ravintolatoiminta ja minkälaisia rajoituksia siinä on. Puhutaan tuhansista mutta helposti jopa kymmenistä tuhansista työpaikoista, jos ei onnistuta tässä strategiassa oikein. Eli tämä kannattaa todella ottaa vakavasti.

14.31 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tosiaankin yhdyn niihin kiitoksiin, mitä tässä edeltävät puhujat ovat antaneet talousvaliokunnassa tehdyille työlle, niille muutoksille, mitä suhteessa hallituksen alkuperäiseen esitykseen tehtiin.

Ravintolaelinkeino, ne lukuisat yritykset, perheyritykset ja vähän isommatkin yritykset, ovat todella isoissa vaikeuksissa tällä hetkellä, kun olemme tässä kriisissä ja näitä rajoitustoimenpiteitä ravintolatoiminnalle on jouduttu tekemään. Mutta täytyy sanoa, arvoisa herra puhemies, että kun olen kuunnellut tässä varsinkin kokoomusedustajien puheenvuoroja, niin olen joutunut oikein höristämään korviani, että mistäs nyt oikein keskustellaan. Keskustelemmeko me täällä oikeasti ravintolaelinkeinoon vaikeasta tilanteesta, vai puhummeko me täällä alkoholipolitiikkaa? Minun mielestäni tässä esityksessä on kyse yritysten pelastamisesta, [Oikealta: Nimenomaan!] ravintolayritysten pelastamisesta, ei pikkunäppärästä alkoholipoliittisesta keskustelusta ja toiminnasta kansallisen hätätilan ja epidemiakriisin keskellä. Mielestäni tämä tyyli, jolla nyt tehdään alkoholipolitiikkaa, ajetaan tällaista populistista linjaa, tällaisen vakavan epidemian varjolla, on vastuutonta. Perheissä juodaan, [Välihuutoja oikealta] ja yhteiskuntamme kalleimmat jäsenet eli lapset kärsivät alkoholin väärinkäytöstä jo aivan riittävästi. Tällaisia alkoholipoliittisia ratkaisuja, kuten viinien myynnin vapauttaminen tällä tavalla ravitsemusliikkeistä, eivät vastuulliset lainsäätäjät voi tehdä tällaisen kriisin varjolla tuosta vain, [Välihuutoja oikealta] vaan ne pitää tehdä silloin, kun tätä alkoholipolitiikkaa tarkastellaan kokonaisuutena ja vakaampina aikoina, silloin kun on normaali tilanne. [Hälinää]

Arvoisa puhemies, jos saan täällä puhua rauhassa, niin totean vielä sen, että tosiaan nämä alkoholiongelmat ovat tosiasia, mutta näyttää siltä, että kokoomus ei tästä asiasta edelleenkään välitä. Kokoomus ei edelleenkään välitä siitä, mitä perheissä tapahtuu, miten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

paljon lapset näistä alkoholiongelmista kärsivät. Siitä lähtien, kun keskiolut vapautettiin Suomessa, alkoholin haitat ovat moninkertaistuneet ja nämä sosiaaliset ongelmat ovat maksaneet miljardeja ja miljardeja vuosikymmenestä toiseen tässä maassa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tätä tosiasiaa ei pysty kieltämään kukaan.

Täytyy sanoa, että ihmettelen kyllä sitä, mitenkö kokoomus yrittäjäpuolueena on tässä nyt lähtenyt liikkeelle. Miltä tämä mahtaa kuulostaa niiden perheyrittäjien mielestä, jotka oikeasti miettivät toimeentuloaan ja joillekka hallitus nyt on tämän paketin räätälöinyt, että kokoomus puhuu täällä alkoholipolitiikkaa, pikkunäppärää eturyhmäpolitiikkaa? [Oikealta: Kysy edustaja Kurviselta!]

14.34 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Reijosen tekemää kahta lausumaehdotusta. Ne ovat molemmat tärkeitä paikkauksia aukkokohtiin, joita tähän väistämättä jää — on väliinputoamisen mahdollisuuksia erilaisille yrityksille ja sellaisia aloja, joita ei ole aivan riittävässä määrin huomioitu tämän kieltämättä kiireisen esityksen valmistelussa.

Myös muissa lausumissa esitetyt alkoholin ulosmyyntioikeudet pienpanimoille ja ravintoloille ovat mielestäni hyviä ajatuksia.

Tuen myöskin keskustelussa esitettyjä ajatuksia alkoholin verotuksen keventämisestä. Tosiasiaan on, että kun jotain yliverotetaan, niin silloin verokertymät eivät parane ja dynaamiset vaikutukset jäävät saamatta.

Sinänsä ihmettelen tätä hallituspuolueiden sisäistä nokittelua tästä asiasta: kehdataan tulla tänne isoon saliin kannattamaan asioita, joita ei saada itse tehtyä, mietintöön sisään rakennettua — tullaan kuitenkin niitä kannattamaan, että saataisiin kannatusta suurelta yleisöltä — ja sitten tulee toinen saman puolueen edustaja sen jälkeen haukkumaan nämä kyseiset kannanotot. Kyllä tämä on vähän erikoista toimintaa. Eli jospa sitten keskenämme miettisitte hallituksena, mitä esityksiä teette, ja tulisitte tänne saliin sitten tekemään niitä.

Nyt jos näitä muutoksia kokeiltaisiin poikkeusoloissa, niin mielestäni siinä saataisiin arvokasta kokemusta näistä muutosten vaikutuksista ja voitaisiin pohtia myöskin mahdollisuuksia näiden kannatettavien asioiden siirtämiseksi normaaliajan lainsäädäntöön.

14.35 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Olemme täällä käsittelemässä ravintola-alan tukia, ja se johtuu siitä, että ala on ollut suljettuna eduskunnan määräämänä kaksi kuukautta ja nyt mietimme, millä tavoin voisimme auttaa ravintolat uuteen alkuun. No, meillä on nyt tukipaketti, 171 miljoonaa, käsillä, ja se on suurin piirtein puolet siitä, mitä ala itse olisi toivonut eli 350 miljoonaa.

Kun täällä muun muassa edustaja Honkonen miettii sitä, minkä takia kokoomus pohtii alkoholipolitiikkaa, arvonlisäveroja, viinien ulosmyyntiä ja sellaisia asioita, niin tietenkin sen takia, kun tämä tukipaketti jäi näin vajaaksi, meidän täytyy miettiä niitä tapoja, joilla voimme auttaa näitä ravintoloita uuteen alkuun. Toki on niin, aivan kuten täällä ovat muutkin edustajat todenneet, että kuluttajien luottamus, asiakkaiden tunne siitä, että on turvallista palata takaisin ravintoloihin, on se kaikkein tärkein asia, jolla saadaan toiminta jaloilleen. Mutta kyllä ikävä tosiasia on se, että Suomessa alkoholin verotus on erittäin suurta. Se on itse asiassa EU:n keskimääräistä tasoa ankarampi. Ravintoloiden ruokapalvelusta ja virvoitusjuomista menee 14 prosentin arvonlisävero ja anniskelusta 24 prosentin arvonlisävero. Lisäksi hintoihin vaikuttavat valmisteverot, ja itse asiassa alkoholijuomien valmisteverot ovat Suomessa EU:n korkeimpia ja valmistevero oluen osalta on kaikkein korkein.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Sen takia, edustaja Honkonen ja muut, jotka arvostelette meidän alkoholipoliittisia kannanottojamme, me tuomme näitä verokysymyksiä esiin. Me haluamme auttaa ravintoloita, jotta ne pääsevät jaloilleen. Siksi, arvoisa puhemies, olen tehnyt lakialoitteen ravintoloiden anniskelun arvonlisäveron alentamisesta väliaikaisesti 24 prosentista 14 prosenttiin, ja se on allekirjoitettavissa huomisoltaan saakka.

Sen lisäksi, arvoisa puhemies, kannatan edustaja Vartiaisen tekemää lausumaehdotusta, jossa annetaan väliaikaisesti mahdollisuus ravintoloille muiden kuin väkevien alkoholijuomien ulos- ja etämyyntiin.

Ja, arvoisa puhemies, vielä yksi asia. Muistutan siitä, että ravintola-ala oli suurissa vaikeuksissa jo ennen koronakriisiä. Alan oman arvion, laskelman mukaan 100 euron aterias- ta jää ainoastaan 2 euroa voittoa. Siinä voi jokainen kuvitella, minkälaista puskuria ravintolat ovat pystyneet tällä tulotasolla hankkimaan. Meidän on todellakin autettava heitä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Vartiaisen ehdotuksia ei ole vielä tehty, eli niille pitää sitten hankkia kannatus vielä jälkikäteen.

14.38 Mats Löfström r: Ärade herr talman! Det är glädjande att riksdagen och ekonomitskottet så snabbt har fått det här stödpaketet för restauranger, kaféer och barer färdigt och att det också inkluderar åländska företagare. Restaurangföretagare har haft det verkligt svårt i likhet med många andra verksamheter, och det har varit viktigt att ändra jämförelsemånaderna från januari—februari till april—maj för att utdelning av stödet ska motsvara verkligheten och också kännas rättvist. Det här stödpaketet behövs på grund av den exceptionella åtgärden att stänga en näring genom lag, och det var också många i salen som efterlyste den här typens stöd under remissdebatten.

Stödpaketet på ungefär 170 miljoner euro innehåller både personalstöd och stöd för fasta kostnader. Trots detta exceptionella stöd är det endast ett första hjälpen-kit för många företag och räcker inte till för att täcka alla förlorade inkomster. Därför är det också glädjande att se att många hyresvärdar hjälpt till med att sänka hyror för att på så vis också säkerställa att det finns en verksamhet kvar i lokalerna då krisen är över. Det är ett talkoarbete där vi alla måste hjälpa varandra genom denna kris.

Ärade talman! Det är jätte viktigt och fint att man kunde ändra de här jämförelsemånaderna från januari—februari till april—maj, vilket hjälper många företagare, i synnerhet på Åland och längs kusten men också på många andra ställen så att det ger en rättvis jämförelse.

Arvoisa puhemies! On ilahduttavaa, että ravintoloille, kahviloille ja baareille suunnattu tukipaketti on nyt valmis eduskunnassa ja että se kattaa myös ahvenanmaalaiset yrittäjät. Ravintolayrittäjillä on ollut erittäin vaikeaa nyt, samoin kuin monilla muilla toimialoilla. Tukipaketti on poikkeuksellinen, ja vastaavaa tukea ei tähän mennessä ole aikaisemmin esitelty. Sitä kuitenkin tarvitaan, sillä hallitus on sulkenut nimenomaisesti ravintoloita, kahviloita ja baareja.

Arvoisa puhemies! Ahvenanmaa on erittäin riippuvainen sekä ravintoloista että matkailuelinkeinosta yleensä. Tuleva kesä näyttää sen takia melko synkältä. Vuodenvaihteessa Ahvenanmaan työttömyys oli alle 4 prosenttia, huhtikuun puolivälissä se oli noussut jo 12,4 prosenttiin, ja on vaarana, että se kesäkuussa kohoaa noin 20 prosenttiin. Ahvenanmaan talous on riippuvainen merenkulusta, palveluista ja matkailusta, joita koronakriisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

koskettaa erityisen paljon. Sen vuoksi onkin tervetullutta, että myös ahvenanmaalaiset yrittäjät voivat hakea tätä tukea ja että ravintolat voivat avata taas 1. kesäkuuta.

14.41 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Ensiksi tosiaan on tärkeää kiittää hallitusta tästä tärkeästä tukipaketista ja talousvaliokuntaa hyvistä muutoksista, joita myös hallituspuolueet ovat edellyttäneet tehtävän. Tosiaankin itse ajattelen, että tässä ennen kaikkea puolustetaan työpaikkoja, puolustetaan toimeentuloa ja puolustetaan sitä, ettei elinkelpoisia yrityksiä ajaudu tämän kriisin takia konkurssiin, ja sitä täällä nyt täytyy tosiaan hyvin määrittäen tehdä.

Asia, jonka myös minä halusin ottaa täällä erikseen esille, on korkeakoulujen opiskelijaravintoloiden asema — ne näyttävät nyt tosiaan jäävän tällaiseen väliinpuotoajan asemaan — ja se, että tästä rajauksesta on selkeästi epäselvyyttä alan toimijoiden kesken. Eli opiskelijaravintolat voitaisiin tulkita tämän lain yhteydessä henkilöstöravintoloiksi ja siten siis rajata tämän tuen ulkopuolelle, ja minä itse ajattelen, että meidän tulisi ajatella niin, että kaikille auki olevia opiskelijaravintoloita ei voida pitää sellaisina pienelle henkilöstölle rajattuina ja pientä rajattua asiakaskuntaa palvelevina toimijoina. Eli kun tämä henkilöstöravintoloiden rajaaminen hallituksen sulkupäätöksellä tehtiin, se oli tosiaan aiheellinen mutta se oli myös välttämätön sen takia, että henkilöstöravintoloilla on pystytty varmistamaan se, että näillä kriittisillä aloilla, kuten esimerkiksi sairaanhoidossa, toimii henkilökunnan ruokahuolto. No, nämä opiskelijaravintolat eivät tosiaan toimi tällä samalla logiikalla, koska ne eivät palvele vain tällaista yhtä pientä yksikköä tai rajattua henkilöstöä, kuten täällä on tullut jo esille. Ainakin täällä Helsingissä jokainen UniCafe on auki aivan koko kansalle ja kaikki voivat sinne mennä syömään, ja siksi myös nyt poikkeusaikana nämä ravintolat ovat joutuneet sulkemaan ovensa.

Arvoisa puhemies! Minä haluaisin tässä yhteydessä korostaa nyt näiden ohjeiden selkeyden tärkeyttä, kun tästä tulkinnasta ja rajauksesta on selkeästi epäselvyyttä. Ajattelen, että tämä on aika kohtuutonta, että näin vaikeassa tilanteessa alan toimijat joutuvat vielä pohtimaan, ovatko he oikeutettuja tähän tukeen vai ovatko he sitten mahdollisesti oikeutettuja yleistukeen, joka on tulossa. Toivoisinkin, että työ- ja elinkeinoministeriössä, kun tuen haku avataan, laaditaan sitten selkeät ja hyvät ohjeistukset, jotta kaikki tällaiset tulkintavirheet ja epäselvyydet [Puhemies koputtaa] eivät entisestään vaikeuta tämän alan toimintaa.

14.45 Kai Mykkänen kok: Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä asia, että yhdessä ollaan tukemassa niitä elinkeinonvapaudeltaan rajoitettuja toimijoita eli ravintoloita tämän lakiesityksen pohjalta, joka nyt on käsittelyssä, ja myöskin sitten tietysti tehdään tärkeitä työtä sen eteen, että ravintolaelinkeino pääsisi liiketoimintaansa normaalia kohti avaamaan.

Arvoisa puhemies! Pahoin pelkään, että vaikka meillä on kaikilla tässä hyvä tahto, niin itse asiassa aika moni meistä suomalaisista tulee ensi viikolla pettymään sen suhteen, että näillä näkymin aika moni pienempi ravintola ei pysty avaamaan toimintaansa nyt näillä tartuntatautilain muutokseen liittyvän mietinnön muotoiluilla ja näillä tukimuodoilla, joista me nyt päätämme, vaan tulee pitämään oven säpissä myös ensi viikolla ja vielä pitkäänkin. Tämä tietysti korostaa myös sitä, minkälaisista säännöistä päätetään, kun myöhemmin täällä niitä asioita käsitellään, mutta kyllä siihen voidaan myös tässä asiassa vaikuttaa, kun puhutaan taloudellisesta tuesta ja niistä taloudellisista ehdoista, joilla mennään eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Tästä syystä kyllä vetoan kollegoihin, erityisesti niihin kollegoihin keskustan ja vihreiden riveistä, jotka ovat kannattaneet julkisesti arvonlisäveron määräaikaista keventämistä ravintolatoiminnan osalta tai viinien ja muiden mietojen alkoholijuomien ulosmyynnin laajentamista ravintoloiden osalta väliaikaisesti. Nämä olisivat sen tyyppisiä toimia, jotka voisivat johtaa siihen, ettei tarvitse pettyä siihen, että sen oman asuinalueen lähiravintolan ovi onkin yllättäen ensi viikolla edelleen säpissä ja kiinni, koska he ovat joutuneet arvioimaan, että näillä hallituksen pelisäännöillä, jotka nyt on julkaistu, he eivät pysty avaamaan ilman, että olisi joku tällainen kannustin, jolla pystyisi uutta liiketoimintaa kokeilemaan niin, että se kannattavuusraja olisi helpompi ylittää — joko niin, että arvonlisävero on todella väliaikaisesti alempi, tai sitten niin, että kehitetään esimerkiksi ulosmyyntiä nykyistä isommaksi osaksi sitä bisnestä, mitä tämä alkoholijuomien ulosmyynnin laajentaminen merkittävästi tukisi.

Tämän takia toivon, että eduskunnassa nyt löytäisimme yhteisymmärryksen jostain suunnasta tämän keinovalikoiman osalta. Me olemme ehdottaneet muutoksia niihin sääntöihin, joilla ravintolat voi avata, niin että ne voisivat perustua suuremmin riskiarviointeihin, etäisyyksiin, siihen, mikä oikeasti vaikuttaa tartuntoihin, niin että tietyissä tilanteissa voisi yli 50 prosenttia asiakaspaikoista olla käytössä. Me olemme myös ehdottaneet arvonlisäveron keventämistä määräaikaisesti ravintolatoiminnan osalta, ja täällä tänään edustaja Vartiainen tulee tekemään lausumaehdotuksen liittyen viinien ulosmyyntiin ravintoloista. Jos ainakin johonkin näistä tartuttaisiin, niin niitä pettymyksen tunteita sitten ensi viikolla olisi meillä vähemmän ja varsinkin niillä tarjoilijoilla ja kokeilla ja ammattilaisilla, jotka luulevat pääsevänsä töihin takaisin. Kaikkien osalta se ei kyllä tapahdu näillä pelisäännöillä, jotka nyt hallituksen esityksessä on, mutta vielä on mahdollisuus [Puhemies koputtaa] tämä tilanne korjata, ja toivottavasti se korjaaminen alkaa täällä tänään.

14.48 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä ravintola-alan tukipaketti korona-kriisin yhteydessä on mitä suurimmassa määrin paikallaan, tässä suhteessa hallituksen esitys tulee ihan kohdalleen, eikä pelkästään tietenkään siksi, että ravintola-ala, jos mikä, on ala, joka on ehkä kaikkein kipeimmin joutunut vaikeuksiin koronakiirisistä johtuen, vaan johtuen myöskin niistä päätöksistä, joilla me olemme sulkeneet ravintolatoiminnan. Tässä on hallituksen linja ollut sama kuin muissakin näissä yritystuissa, jotka ovat tähänneet siihen, että sellaiset yritykset, jotka ovat aidosti kärsineet vain koronakriisistä ja joilla muuten on toiminnallisia edellytyksiä, pyritään pelastamaan — pyrittäisiin välttämään tarpeettomat konkurssit tässä yhteiskunnassa ja sitä kautta pelastamaan myöskin aidosti työpaikkoja. Tässä suhteessa tämä tukipaketin rakentaminen on aivan kohdallaan, ja tämä koskee kaikkia näitä vastaavia järjestelyitä, joita tässä on tehty. Tässä on myöskin itsestäänselvää, että potentiaalinen kysyntä on olemassa. Kun päästään tästä kriisistä nyt vähän ylitse, niin se kysyntä on olemassa ja siinä mielessä liiketoiminnan edellytykset ovat selkeästi olemassa, ja sen takia olisi sääli menettää yrityksiä.

Puheenvuoroni halusin ottaa ennen kaikkea sen vuoksi, että näitä hallituksen tukitoimia tähän mennessä on annettu yksinyrittäjillekin — ensimmäisen kerran annetaan selkeitä tukia yksinyrittäjille tilanteessa, jossa he voivat ylläpitää, jatkaa sitä yritystoimintaa pienimuotoisesti, koska kysyntä on niin paljon lauennut. Ja tässä on samasta ajatuksesta kysymys. Mutta nämä hakemusprosessit ovat hirvittäviä. Voin sen sanoa ihan konkreettisesti, kun joudun sivusta sitä seuraamaan. Nämä prosessit ovat huikean hankalat sekä Kelan että työvoimakeskusten kautta. Kun näitä prosesseja on läpi käyty, niin valitettavasti meil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

lä ei ole järjestelmää sillä tavalla rakennettu, että hakuprosessit, työsuunnitelmaprosessit ottaisivat huomioon nyt sellaisen tilanteen, että tosiasiasa tämä yritystoiminta vielä jatkuu, ei ole aidosta työnhausta kysymys. Ja sama puoli on näissä ravintopuolen tukijärjestelmissä: jos nämä hakuprosessit tehdään liian hankaliksi, niin meillä jää valtaosa, ylivoimainen valtaosa, yrittäjistä ilman sitä tukea, jonka he tässä tilanteessa tarvitsisivat ja ansaitsisivat. Tässä suhteessa toivoisin, että viisastuttaisiin ja otettaisiin nyt oppia. Hienoa on, että viranomaiset ovat olleet tässä kyllä joustavia, erittäin joustavia, ja siellä tullaan vastaan koko ajan, tunnustetaan nämä hankaluudet tässä. Mutta tämä hakeminen on tosi haasteellista.

14.51 Anders Adlercreutz r: Ärade talman! On hienoa, että eduskunnassa on tehty hyvää työtä tämän tukipaketin jatkokehittämiseksi. Tässä on valiokunta puuttunut moniin niihin asioihin, joita hallituksen edustajat tässä lähetekeskustelussa nostivat esille ja toki varmaan muutama oppositionkin edustaja liittyen näihin vertailukuukausiin ja tuen tasoon.

Myöskin edustaja Harjanne nosti esille tämän tuen tason omassa puheenvuorossaan, ja hän sanoi, että nämä rajoituksethan ovat tietenkin osittain vaikuttaneet mutta toki osittain maailmantilanne noin yleensä. Ja sataprosenttisestihan näitä menetyksiä on hankala korvata, mutta hyvä, että tässä nyt saatiin pientä tason nostoa.

Tässä on puhuttu myöskin alkoholipolitiikasta, ja on hienoa, että edustaja Zyskoviczin sekä muisti että kopiokone pelaavat, joskin harmikseni huomasin, että hän ei Hufvudstadsbladeta ollut tässä katsannossaan lukenut.

Nyt kun tässä ollaan lähdössä purkamaan rajoituksia, niin ehkä on hieman epäjohtomukaista kytkeä tällainen alkoholilain muutos niihin rajoitetun tilanteen ongelmiin, koska siinä tietenkin kyse on aika monimutkaisesta paketista, mikä helposti johtaa siihen, että esimerkiksi vähittäistavarakaupalla olisi kotiinkuljetusoikeus, eli asia on parempi katsoa omana kokonaisuutenaan. Mutta se ei tee sitä asiaa toki huonoksi.

On syytä olettaa, että me suomalaiset emme ole synnynnäisesti kyvyttömiä alkoholin käsittelyyn. Kun viime kaudella alkoholilakia uudistettiin, niin senkin seurauksien silloin arvioitiin olevan tuhoisat. No, toisin siinä kävi. Seuraukset käsittääkseni eivät ole olleet negatiivisia, ja on syytä ajatella, että kyllä tätä alkoholipolitiikkaa muutenkin voitaisiin lähteä tässä maassa höllentämään. Vähittäiskaupan rakenne on muuttunut, ihmisten alkoholinkäyttö on selvästi tässä muuttunut, ja on hankalaa, jos suomalainen toimija, vaikka suomalainen pienpanimo, on heikommassa asemassa kuin ulkomaalainen. Nämä ovat asioita, joita on syytä tutkia, mutta niitä ei nyt kannata sitoa tähän pakettiin vaan ottaa omana asianaan. Uskon, että monet meistä tässä toivovat, että tähän asiaan vielä pian palataan. [Sari Sarkomaan välihuuto]

14.53 Juhana Vartiainen kok: Arvoisa puhemies! Palaan vielä tähän alkoholin ulosmyyntiin ravintoloista. Se olisi tässä kriisitilanteessa aika helppo ja halpa toimi helpottaa monien ravintoloiden tilannetta. Sitä on tässä väheksytty joksikin pikkupolitiikoksi ja sanottu, että alkoholipolitiikka ei tähän kuulu, mutta katselkaapa joskus, jos aikaa teillä on, ravintolaelinkeinon katteita ja sitä, mistä se vähäinen kannattavuus tulee. Siis se riippuu vähän, vuodesta toiseen ne muuttuvat, ja ravintoloiden välillä on eroja, mutta ei ole kovin kaukana totuudesta sanoa, että tämän elinkeinon kate ja ylijäämä tulee oikeastaan monessa tapauksessa alkoholin myynnistä. Se on aika rajua, mutta se on totta. Ruokaravintolaa on todella vaikea pyörittää kannattavasti Suomessa — on kallis maa, kalliit työvoimakustan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

nukset, vuokrat. Etniset ravintolat pärjäävät siinä vähän paremmin. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Eli se on pikkuisen halpamaista, että edustaja Honkonen täällä sanoi, että tämä on jotain pikkunäppärää alkoholipolitikoitua. Kyllä tässä on kysymys ihan tämän elinkeinon toimintaedellytyksistä.

Se ajatus, että tämän vuoksi nyt alkoholihaitat pahenisivat, on aika epäuskottava, koska kalliillahan ne sitä viiniään ulos myyvät, ja se kai nostaisi silloin keskimääräistä hintaa, jolla alkoholia myydään ulos, ja tämän nojalla tämä olisi järkevä toimi.

Teenkin nyt tämän lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viipymättä eduskunnan käsiteltäväksi alkoholilain muutosesityksen, jolla sallitaan väliaikaisesti mahdollisuus ravintoloille muiden kuin väkevien alkoholijuomien ulos- ja etämyyntiin.”

Jag sammanfattar på svenska också. Alltså ett förslag till uttalande: ”Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål förelägger riksdagen en proposition med förslag till ändring av alkohollagen så att restaurangerna temporärt ges möjlighet till försäljning för medtagning och distansförsäljning av andra än starka alkoholdrycker.”

Det här vore en pragmatisk åtgärd för att understödja många restauranger. Som jag sade på finska är det ofta fallet att det lilla överskott som ett restaurangföretag kan generera beror just på alkoholförsäljningen, och det är en fullständigt överdriven hotbild att detta på något väsentligt sätt skulle försämra våra alkoholrelaterade problem eftersom restaurangerna ändå säljer denna alkohol med ganska höga priser.

Täällä vielä edustaja Kivisaari oli huolissaan, että tämän hyväksyminen jotenkin viivästyttäisi nyt tätä muuta tukipakettia, mutta eihän se nyt niin ole, kai te sen ymmärrätte. Sehän nyt hyväksytään joka tapauksessa, mutta tämä tulisi siihen sitten päälle. — Kiitos.

14.56 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Minäkin kuulun niihin edustajiin, jotka vasta tässä toisessa käsittelyssä pääsevät kehumaan talousvaliokunnan hyviä muutosehdotuksia. Erityisen tärkeä on tietysti tämä vertailuajankohtaa koskeva vaihtoehto, huhti—toukokuu 2019, joka on kovin luonteva tähän tilanteeseen. Silti on hyvä, että edelleen jää myös tämä hallituksen alkuperäiseen esitykseen sisältynyt tammi—helmikuu 2020 vaihtoehdoksi. Viranomainen sitten valitsee niistä tälle ravintolayritykselle edullisemman vaihtoehdon. Tärkeää on myös tietysti, että uudelleentyölistämisessä otetaan huomioon henkilöstöpalveluyrityksien välittämä vuokratyövoima.

Sitten täällä on käsitelty myöskin sitä, että ravintolat voisivat olla eri tavoin avoinna eri osissa maata. Se on ihan tutkimisen arvoinen vaihtoehto, kun tällä hetkellä tämä korona-epidemiatilanne on näin kovin erilainen maan eri osissa. Tietysti sitten toivoisi, jos tämä toteutetaan, etteivät ne samat henkilöt sitten ala vaatia Uudenmaan uudelleen sulkemista. Aika nopeasti sekin on taas mahdollista, se, että tällainenkin vaatimus tulee taas uudelleen esille.

Sitten tähän edustaja Vartiainen äsken esittämään esitykseen täytyy sanoa, että se vaatii minulta vielä erillisen sulattelun, että voisi varmuudella jatkaa vielä kotona — se, että pulloinen vielä mukaankin viiniä, vaatii minulta kyllä erillisen pohdinnan. [Sari Sarkomaa: Voi olla lasillinen!]

14.58 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Tämä talousvaliokunnan mietintö suhteessa alkuperäiseen hallituksen esitykseen on kohentunut, ja siitä jo kiittelin viime vii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

kolla salissa niin talousvaliokuntaa kuin itse asiassa myöskin ministeriä, joka uudella, rohkealla tavalla sanoi hallituksen esityksen saliin tuodessaan, että tässä on fiksaamista, ja siinä mielessä on hyvä, että talousvaliokunta sitä tosiaan teki.

Mutta kun ala ahdinkoon ajautui kevään aikaan, niin olisi ollut myöskin selvää, että olisi annettu alalle se viesti, että voidaan höllentää väliaikaisesti esimerkiksi viinien ja oluiden kotiinmyyntiä tai kotimaisten pienpanimoiden etämyyntiä. Siinä mielessä tämä rajoitteiden ja velvoitteiden näkökulma, mikä meillä alkoholipolitiikassa vahvasti on aina näkynyt, on näkynyt myöskin tänä keväänä. Siinä mielessä sanoin jo viime viikolla salissa, että valmistelussa on näkynyt se, että ministeriössä ei ole ollut kokonaisuutena kykyä ymmärtää tätä ravintola-alan merkitystä koko meidän Suomelle, kuten myöskin palvelualalle ja koko elinkeinotoiminnalle. Sen takia olisi perusteltua miettiä tulevaisuudessa tätä alkoholipolitiikan vahvaa sääntelyä, ja siellä näkyisi selkeästi myöskin tämä työllisyys- ja elinkeinonäkökulma, ja sitä sääntelyä siirrettäisiin STM:stä TEMiin elikkä työ- ja elinkeinoministeriöön.

Valtiollahan on alkoholipolitiikassa käytössä erilaisia keinoja. Ne työkalut, keinot ovat säädellä hintaa, arvonlisäveroa, yleistä saatavuutta tai sitten suoraan säännellä sitä elinkeinotoimintaa tai epäsuorasti säännellä sitä. Keskustan varapuheenjohtaja, kovasti arvostamani kollega Honkonen, tuossa äsken sanoi, että tämän alkoholipolitiikan tuominen tähän keskusteluun on nyt pikkunäppärää eturyhmäpolitiikkaa, mutta kyllä minä näen, että jos säännellään saatavuutta ja jos olisi ollut tavallaan se halu säännellä, niin täytyy hallitukselta kysyä sitten, että jos olisitte halunneet tänä keväänä nimenomaan, että alkoholia ei Suomessa myydä, mikä myöskin olisi varmaan joiltain osin näitä perheväkivaltakriisejä voinut ennaltaehkäistä, niin miksi sitten hallitus ei sulkenut Alkoja. Elikkä tämän saatavuuden tavallaan kokonaan rajoittamisen osalta alkoholipolitiikassa pitäisi näkyä myöskin se työn ja elinkeinon näkökulma, vaikka me olemme koko kevään aivan oikeutetusti terveys ja turvallisuus kärjellä tehneet näitä rajoituksia, ja se on totta kai se ensisijainen asia.

Loppuun on ilo kannattaa edustaja Vartiaisen lausumaehdotusta.

15.02 Ville Kaunisto kok: Arvoisa herra puhemies! Kuten olen täällä aikaisemminkin sanonut, talousvaliokunta teki hyvää työtä mutta kuitenkin vähän riittämättömästi ravintola-alan auttamiseksi, ja tähän lopputulokseen olemme kokoomuksessa vastalausein reagoineet. Näitä ongelmakohtia olen aikaisemminkin täällä esiin nostanut. Kuten edustaja Mykänen sanoi, on hyvin mahdollista, että monelle ravintolayrittäjälle ei hallituksen pelisäännöin ole mahdollista avata ravintolaa kesäkuussa. Tämä on varmasti se iso kuva tässä.

Tänään minulla on tarkoitus oikeastaan puhua kokoomuksen tekemästä lausumaehdotuksesta liittyen ravintoloiden muiden kuin väkevien alkoholijuomien ulos- ja etämyyntioikeuteen. Se olisi muutoksena pienehkö mutta merkittävä apu ravintola-alalle, ei pikkunäppärää alkoholipolitiikkaa, kuten täällä on esimerkiksi edustaja Honkonen sanonut. Edustaja Zyskowicz piti tästä asiasta erinomaisen ja hyvin informatiivisen puheen ja nostatti vahvasti ainakin minun luottamustani siihen, että hallitus pystyy tässä asiassa toimimaan oikein. Tosin sen jälkeen pidetyt, ristiin menneet keskustan edustajien puheet heikensivät sitä uskoa. Haluan suuresti painottaa, että minulle henkilökohtaisesti ovat tärkeitä oikeanlaiset teot, eivät niiden tekijät.

Loppuun totean, että olen saanut jonkin verran ihmettelyjä siitä, miksi tuen näin vahvasti viinien ulosmyyntioikeutta, kun samalla edustan terveellisiä elämäntapoja. Tässä tulankin siihen suureen ongelmaan, että miten tätä ulosmyyntioikeutta halutaan väärin tul-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

kita. Nyt ei ole kysymys ryyppäämisestä tai epäterveellisestä elämästä. Nyt on kysymys vapaan ja vastuullisen ihmisen mahdollisuudesta ostaa viinipullo mukaan voimakkaista rajoitteista kärsivistä ravintoloista. Annetaan ravintoloille mahdollisuus olla kannattavia ja toisaalta annetaan ihmiselle mahdollisuus osoittaa, että vapaan, ajattelevan ihmisen kategorinen tyhmyydellä pelottelu on turhaa.

15.04 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Samoin minä kiitän talousvaliokuntaa siitä, että monia hyviä muutoksia on tehty ravintoloiden pärjäämiseksi. Kannatan edustaja Reijosen esittämiä perussuomalaisten lausumaehdotuksia korvausten ulkopuolelle jäävien ravitsemusliikkeiden tukiohjelman tarpeesta sekä alemman arvonlisäverokannan käyttöönotosta. Nämä ovat erittäin hyvät esitykset. Myös kokoomuksen esityksiä kannatan, olen samoilla linjoilla. Etämyynti ravintoloille ja pienpanimoille on ihan jo yhdenvertaisuuden takia tärkeää. Ulkomailtahan saa jo tilata viinejä ja oluita, miksei kotimaasta? Se parantaisi ravintoloiden ja pienpanimoiden todellisia vaikeuksia tänä päivänä.

Nostan tässä yhteydessä esille yhden asian: Nimittäin itse olen tehnyt hoitajana ja sitten urheilun parissa monta vuotta töitä, mutta sen jälkeen siirryin pääpainoisesti tekemään keikkahommia 26 vuodeksi vuoteen 2011 asti ravintoloissa, pubeissa, festareilla, lavoilla. Olen seurannut suomalaisten alkoholikäyttämistä alkuillasta ihan sinne aamutunteihin asti, ja se örveltäminen tapahtuu kahdentoista tai yhden jälkeen, ja nyt jos aukiolo on kello yhteentoista ja anniskelu-oikeus kello kymmeneen illalla, se ei paljon ravintoloita auta. Niin kuin tässä on tullut ilmi, osa ravintoloista ei edes pysty avaamaan oviaan. Tulee kalliimmaksi, jos avaa. Esittäisinkin — mitä käsitellään varmaan tämän istunnon jälkeenkin — että se kokeilu olisi kello kahteentoista, eli kahdeentoista asti olisi anniskelu-oikeus ja yhdeltä kapakat kiinni. Tosiaan meidän pitää luottaa suomalaisten alkoholikäyttämiseen. Mehän tiedämme, että nuoret eivät enää juo niin paljon, ja semmoista ohjeistusta voidaan esittää, ja hyvin vastuullisesti suomalaiset ovat ottaneet myös tämän korona-ajan. Jotta ravintolat ja sen myötä myös tapahtumajärjestäjät, ohjelmatoimistot, muusikot pärjäisivät paremmin, kyllä tätä aukioloaikaakin täytyy pidentää vähän pidemmäksi. Kesä on tulossa, ja jos se osoittautuu huonoksi, niin äkkiähän siitä takaisin päästään. — Kiitos.

15.07 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Ravintola-ala ei suinkaan ole ainoa ala, jonka tämä koronaviruksen on pistänyt polvilleen, mutta meillä on kuitenkin erityinen velvollisuus auttaa nimenomaan ravintola-alaa tämän kriisin ylitse, nimittäin täällä salissa me lailla rajoitimme ravintola-alan toimintamahdollisuuksia. Tämä selittää tietenkin myös sitä, minkä takia nimenomaan ravintoloista on tänä kriisikeväänä erityisen paljon puhuttu.

Se, mitä tähän mennessä on tapahtunut, on se, että suunnilleen kaksi kuukautta sitten eduskunnassa käsiteltiin esityksiä, joiden myötä ravintolat suljettiin huhtikuun alussa. Tuon päätöksen yhteydessä me eduskunnassa yksituumaisesti edellytimme, että ravintoloille tuodaan tukipaketti, kompensatiomalli, jolla näitä tämän sulkemisen aiheuttamia menetyksiä alan yrittäjille kompensoidaan. No, vaikka ravintola-alasta on tässä näiden kuluviikkojen ja kuukausien aikana puhuttu paljon, niin vielä on nähty varsin vähän tekoja, ja tätäkin esitystä saatiin odottaa hyvin pitkään. Näitä ravintoloiden tukimuotoja on valmisteltu viikkoja samaan aikaan, kun ravintolat ovat yhä syvenevässä ahdingossa. Kun esitys lopulta saatiin, niin sitä oli tarpeen täällä eduskunnassa vielä muuttaa ja parantaa, ja kuten täällä usea kollega on kehoittanut, edustaja Vartiainen johtamalle talousvaliokunnalle tästä korjausprosessista iso kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Täällä on myös hallituspuolueiden edustajien toimesta peräänkuulutettu alueellisia ratkaisuja ravintoloiden avaamisessa. Myös tämä on seikka, jota eduskunnasta edellytettiin jo siinä yhteydessä, kun ravintoloiden sulkemisesta päätettiin silloin kaksi kuukautta sitten, joten olisi varmasti ollut luontevaa, että tässä yhteydessä olisi tämä alueellinen mahdollisuuskin jo selvitetty ja tuotu meille päätettäväksi.

Tänään on kuitenkin täällä esitetty edustaja Vartiaisen suulla lausumaehdotus, ja kokoomus toivoo ravintola-alan puolesta, että saamme vahvan tuen, mitä myös hallituspuolueiden erityisesti julkisuuteen esittämät kommentit kyllä puoltavat. Täällä on perusteltu tätä lausumaehdotuksen vastustamista sillä, että ehdotus ei kuuluisi tähän ravintoloiden tukipakettiin ja siihen voitaisiin palata myöhemmin, mutta tämä olisi nimenomaisesti tapa tukea ravintoloita, ja ravintolat tarvitsevat tukea juuri nyt.

15.10 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Täällä on puhetta riittänyt ravintoloista jo viikkotolkulla ja aivan syystä. Itse tulin juuri tuolta työhuoneestani kuuntelemasta keskustelua ja vastaamasta yhden ravintolayrittäjän kyselyihin siitä, milloin saamme tiedon siitä, kuinka avataan, ja siitä, miten voidaan suunnitella tulevaa. Eli hyvin tiukalla aikataululla tässä nyt eduskunta on tehnyt työtä sekä tämän tukipaketin kanssa että sitten ravintoloiden avaamisen kanssa. Juuri tästä syystä, että eduskunta on lain nojalla mennyt rajoittamaan elinkeinon harjoittamista, on erittäin tärkeää, että nyt myös ollaan säätämässä tukea, joka nyt sitten talousvaliokunnan työn myötä — kiitokset siitä — on muuttunut huomattavasti oikeudenmukaisemmaksi kuin se hallituksen tänne eduskuntaan tuoma esitys.

On kuitenkin valitettavaa, jos annetaan nyt mielikuvaa täällä salissa siitä, että meidän ehdottamamme lausuma olisi tulossa myöhemmin käsittelyyn, koska ainakin mitä olen julkisista lähteistä pystynyt keskustelua seuraamaan, niin olen ymmärtänyt, että hallituksessa on jo päätetty, että tällaisia esityksiä ei tänne saliin tulla tuomaan, alkoholilakia ei tulla avaamaan. Se on tietenkin todella sääli, ja toivon, että se, mitä täällä salissa tänään on sanottu, pitää paikkansa. Jos kuitenkin halutaan todella osoittaa, että ravintoloiden toimintamahdollisuuksia laajennettaisiin nyt tämän kriisin aikana tällä väliaikaisella lakimuutoksella, jota tämä ponsi nyt siis esittää, niin tällaista voitaisiin edellyttää. Kuten kaikki kansanedustajat tietävät, jos eduskunta ei jotain edellytä ja jollei siihen sitten ole hallitusohjelmakirjausta tai hallituspuolueiden enemmistön tahtoa, niin harvemmin sitä tulee tapahtumaan.

Ravintoloiden tuki jäi vielä siitä summasta, jota ala itse olisi toivonut ja joka sekin toki oli hyvin pieni niihin menetyksiin nähden, mitä ala on kokenut. Parasta tukea tietysti on se, että ravintolat saisivat toimia, kuten muukin elinkeinotoiminta, mahdollisimman normaalisti. Alueellisten rajoitusten pohtiminen tai alueellisten rajoitusten purkaminen on ehdottomasti asia, jota varmasti valtioneuvoston on tässä yhteydessä pohdittava.

Toivon kuitenkin — kun täällä kaikki varmasti allekirjoittavat sen, että nyt näiden tukien tavoitteena on se, että mahdollisimman moni yrittäjä ja ravintolayrittäjä selviää tästä kriisistä yli — että voisitte myös harkita tukevanne tätä meidän esittämäämme pontta. Perinteisestihän eduskunnassa alkoholiin liittyvät asiat, ja tässä tapauksessa toki myös sitten elinkeinovapautteen liittyvät asiat, ovat olleet niin sanottuja omantunnonkysymyksiä, joten toivottavasti tässä voisitte, esimerkiksi vihreät, oman puolueenne kannan mukaisesti äänestää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

15.13 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa herra puhemies! Todellakin ravintolat ovat historiallisen vakavassa tilanteessa, ja tuo ravintoloiden tuki, jonka eduskunta edellytti hallituksen tuovan tänne, kun elinkeinon harjoittamista on rajoitettu ja edellytettiin kohtuullista korvausta — olihan tuo esitys torso. Siinä ei ymmärretty yrittäjyyttä, ja se tuli kovin myöhään. Mutta kiitos kyllä tässä nyt kokoomuksen ja edustaja Vartiaisen, löytyi yrittäjyyden ymmärrystä, jota on myöskin talousvaliokunnassa, ja mielestäni suuri kiitos kuuluu kyllä puheenjohtajalle ja koko talousvaliokunnalle. Mutta ikävä kyllä tuo esitys, johon hallituspuolueet ylsivät, ei ollut riittävä, ja olemme jättäneet vastalauseen.

Mutta se, mistä tässä on kysymys, kun puhumme ravintoloiden tilanteesta: tässä on kysymys siitä, että mahdollisimman pian meidän pitäisi saada talouden pyörät turvallisesti pyörimään. Tarvitaan tätä tukea, mutta ennen kaikkea se, mitä tarvitaan, on se, että yrittäjät pääsevät yrittämään, tekemään sitä työtä, ja siksi me olemme tämän Vartiaisen lausuman tehneet ja sitä kannatamme. Haluamme purkaa rajoitteita, jotta yrittäjät pääsevät tekemään työtä ja talouden pyörät turvallisesti pyörisivät.

Kun nyt kuuntelee tätä keskustelua täällä, niin toivoisin, että nyt miettisimme Suomen tulevaisuuden kannalta, miten ja milloin voisimme tehdä, kun kaikki puheenvuorot hallituksesta ovat ”ei nyt, ei tätä voi nyt tehdä, tämä kestää, tämä on vaikeaa”. Me tiedämme, että alkoholilainsäädäntöä voidaan uudistaa. No, toki tiedämme viime kaudelta, että se oli aika haastavaa ja tiukille meni viimeksikin, kun rajoitteita purettiin viime eduskuntakaudella. Mutta täällä on vahva tahto: keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja on kannatanut näitä meidän lausuman asioita ainakin osin, sitä, että ulosmyyntiä voisi olla ainakin väliaikaisesti, etämyyntiä pienpanimoille, ja toivottavasti tälle alvillekin on ollut täällä tukea. Kun vahvaa tukea on ollut täällä — edustaja Zyskowicz esitteli vielä, ketkä kaikki ovat myöskin sosiaalisessa mediassa kannattaneet, ja lehdessäkin on kannatettu — niin voitteko te luvata, että teidän kantanne, teidän puheenne ovat sellaisia, että varmasti alkoholilaki avataan ja hallituksen piirissä esitätte näitä, että näitä saadaan eteenpäin?

Ehkä se vauhdittaisi, jos te hyväksyisitte meidän lausumamme, joka mielestäni on todellakin erittäin, erittäin hyvä. Elikkä haluamme, että pienpanimot saisivat sen ulosmyynti-, etämyyntioikeuden ja alkoholia, olutta ja viiniä, voisi myydä ravintoloista ulos ja ravintoloiden alvia laskettaisiin edes määräaikaisesti. Onko mahdollista, että hallituspuolueet näitä aktiivisesti edistäisivät, kun hallituspuolueiden eduskuntaryhmät kokoontuvat?

Ja sitten vielä, arvoisa puhemies, täällä edustaja Laiho ansiokkaasti nosti esille nämä opiskelija-, korkeakoulujen ravintolat, jotka ovat jääneet väliinputoajiksi, ja täällä on ollut puheenvuoroja siitä. Kysyn, onko nyt mahdollista, että hallituksen piirissä tulee joitakin toimia myöskin opiskelijaravintoloille, jotka todellakin ovat [Puhemies koputtaa] vaikeassa tilanteessa. Opiskelijoiden terveyden kannalta ja opiskelun etenemisen kannalta ne ovat välttämättömiä, ja haluamme, että niiden toiminta kantaa myöskin yli tämän koronaepidemiakriisin.

15.16 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Eilissä puheenvuorossani kiitin vahvasti sitä, miten Suomen hallitus on onnistunut toiminnassaan tämän epidemian torjumisessa, ja sanoin ja sanon uudestaan, että tämänhetkisten tietojen perusteella, tämänhetkisten lukujen perusteella, Suomi on ollut menestystarina tämän epidemian rajaamisessa ja torjunnassa. Kiitos kuuluu suomalaisille, jotka ovat hyvin vastuullisesti näissä poikkeusoloissa toimineet, ja tietysti hallitukselle, joka on tehnyt hyviä päätöksiä, antanut hyviä ohjeita ja suosituksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Hyvää politiikkaa on mielestäni myös se, että nyt tavoitteena on se, että uusissa tautitauksissa mennään kohti nollaa, pyritään viruksen nitistämiseen ottaen kuitenkin huomioon tarve avata suomalaista yhteiskuntaa, eli ehdoilla millä tahansa ei tietystikään voida tuohon tukahduttamiseen mennä. Ja tätä avaamista on nyt sitten tämä ravintoloiden avaaminen, ja siinä mielestäni ihan oikein mennään pikkuhiljaa, asteittain ja varovasti, ja ennen kaikkea niin, että pystyttäisiin kansalaisten luottamusta turvallisuuteen vahvistamaan, koska ei kukaan mene auki olevaankaan ravintolaan, jos uskoo, että sieltä saa tartunnan. Näin ollen on mielestäni täysin perusteltua, että yökerhoja ei tässä yhteydessä olla avaamassa.

Mitä sitten tulee tähän edustaja Vartiaisen lausumaan, niin täällä on nyt sitten kuultu kyllä selityksiä vihreiltä ja kepulaisilta: on väärä aika, on väärä paikka, väärä motiivi, väärä yhteys ja niin edelleen. Tämä suhtautuminen tähän saakka tässä keskustelussa on täysin päinvastaista kuin se, mitä te tuolla somessa teette. Onko nyt niin, että tämä some on eräänlainen rinnakkaistodellisuus, jossa kansanedustajat, muut poliitikot, puolueet tsemppaavat hyvien asioiden puolesta, niin että kun siellä vihreat.fi-palstalla kauniilla kuvilla vihreiden varapuheenjohtajat kertovat, että on sallittava tämä etämyynti, ja siellä yli 700 ihmistä sitä jakaa, niin siellä todella sitten uskotaan, että vihreät ajavat tätä asiaa? Näin tämä on, ja siellä rinnakkaistodellisuudessa tällä tavoin käyttäytytään, ja semmoista kaksoiselämää tietysti tavalla kansanedustajat elävät. Sitten kun tullaan tänne, niin sitten onkin taas roppakaupalla syitä, miksi tämä ei käykään.

Vielä tästä somekeskustelusta. Kun edustaja Multala kysyi 19. toukokuuta edustaja Kärnäältä, että näinkö ne muut puolueet vastustivat — kun Kärnä sanoi, että kepu oli ainoa, joka kannatti — niin Fatim Diarra, vihreiden varapuheenjohtaja, vastasi, että ei pidä paikkaansa, ja kertoi, että he ovat tämän puolesta ja että tämä on vihreiden kanta ja tämän takana he seisovat. No mitäs jos tämän takana myös äänestäisi? Aha, vihreitä ei ole paikalla, ne pitävät kriisikousta jossain käytävällä. Mutta toivon, [Puhemies koputtaa] että sieltä tulee tukea.

15.19 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskoviczin puheenvuoron ensimmäisessä puoliskossa voin yhtyä jokaiseen sanaan mutta en tietenkään lähde sitä nyt tässä toistamaan, kun sen juuri äsken kuulimme.

Nämä ravintola-asiat ovat meitä erittäin paljon täällä puhututtaneet, paljon enemmän kuin esimerkiksi terveydenhuollon rooli tässä koronakriisissä. Olen usein miettinyt, mistähän tämä johtuu — ehkä siitä, että ravintola-asiat ovat niin tuttuja meille monelle, ja sillä saa tietysti myös erilaista julkista huomiota.

Mutta mennäkseni ihan vakavasti tähän asiaan meillä on nyt varsinaisena aiheena tietenkin tämä tukipaketti. Tämä tukipakettihan sai sen hallituksen alkuperäisen esityksen ja sen valiokuntakäsittelyn jälkeen varsin tasapainoisen muotoilun, ja on erittäin hyvä, että se on meillä tässä nyt käsillä. Rahaa voi tietysti aina esittää lisää hyviin kohteisiin, ja erityisesti opposition on helppo tehdä sitä.

Tässä keskustelussa on kuitenkin nyt käsitelty aika laajasti koko tätä tilannetta, myös myöhemmin tänään toisessa istunnossa käsiteltävää asteittaista ravintolatoiminnan avaamista. Tulen siellä myöhemmin käyttämään puheenvuoron, joka käsittelee nimenomaan tähän alueelliseen eriateisuuteen mahdollisesti liittyviä haasteita. Tässä yhteydessä haluaisin kuitenkin todeta talousvaliokunnan lausunnosta liittyen siihen asiaan tällaisen virkkeen: ”Vaikka virukseen liittyy edelleen merkittäviä epävarmuuksia, tietopohja on kuitenkin vahvistunut siltä osin, että nyt pidetään varsin mahdollisena, että viruksen leviäminen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

yhteiskunnassa ei tule täysin katoamaan vielä pitkään aikaan.” Tämä oli siis suora sitaatti talousvaliokunnan lausunnosta. Eli meidän olemme nyt tasapainotilanteessa niin ravintoloiden avaamisen kanssa kuin sitten sen kanssa, että vaikka niitä avattaisiin, niin uskaltavatko ihmiset niihin mennä, ja siitä seuraa tämä taloudellisen tukemisen tarve, joka nyt on meillä tämä varsinainen kohdeasia tässä.

Vielä kolmantena asiana ihan omana kantanani totean, kun tässä on tämä alkoholikeskustelu noussut vahvasti esille, että minun mielestäni ei ole nyt tällaisen koronakriisin ja sen aiheuttaman varsin laajasti koetun ahdistuneisuuden lisääntymisen aikana oikea hetki antaa kannustimia sille, että alkoholia myytäisiin lisää. Tämä on kannanotto tähän tilanteeseen. Meillä voidaan puhua veropolitiikasta, meillä voidaan puhua alkoholiasioista ja lainsäädännöstä myöhemmin, mutta se perusajatus, että nyt mietitään, miten sitä saataisiin helpommin välitettäväksi, miten sitä saataisiin helpommin myytyä lisää, ei minusta oikein istu tähän yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

15.22 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä edustaja Lindénin puheenvuoroon. Ravitsemisala todella tarvitsee tukea ja apua ja on odottanut sitä kiihkeästi jo lähes kaksi kuukautta. Silloin kun ravintolat suljettiin, niin perustuslakivaliokuntahan käsitteli asiaa hyvin tarkasti ennen sitä ja nimenomaan toi esille sen, että edellytys sulkemiselle oli se, että kohtuullinen korvaus tuodaan ja tuodaan pikimmiten, viiveettä. Valitettavasti siitä on kulunut nyt lähes kaksi kuukautta. Tämän olisi pitänyt olla jo paljon aiemmin käsitellyssä, mutta toki tässä on monia asioita hallituksellakin ollut.

On annettava kiitos talousvaliokunnalle, että esitys on huomattavasti parantunut niin näiden vertailukuukausien suhteen kuin korvaussummienkin suhteen, mutta edelleenkin summat ovat aivan liian pienet. Kristillisdemokraatit esittivät, että se summan taso olisi saanut olla noin 300 miljoonaa, ja sektoriasiantuntijat itse esittivät tarvittavaa summaa vielä huomattavasti suuremmaksi. Mutta on hyvä, että näinkin tässä vaiheessa.

Näistä lausumista sanottakoon, että kannatan perussuomalaisten ensimmäistä lausumaehdotusta siitä, että hallitus alkaisi viipymättä valmistelevaan korvauksia, ulkopuolelle jääneiden ravitsemusliikkeiden tukiohjelmaa ja korostetusti huomioisi nämä yritykset yleisen tuen valmistelussa, koska meillä todellakin on tällä sektorilla myös yrittäjiä, jotka ovat jääneet tämän tukipaketin ulkopuolelle ja jotka kipeästi apua vielä tarvitsevat. Sen sijaan — niin helposti kuin ehkä voisi sillä alkoholin ulosmyynnillä parantaa yrittäjien tulosta — vanha sanonta on, että viina on viisasten juoma, ja itse terveydenhuollon ammattilaisena niitä iltayön ja aamuyön tunteja siellä päivystyksessä valvoneena ja monia alkoholin liikkäyttöön ja ongelmakäyttöön liittyviä ongelmia hoitaneena, puhumattakaan lapsiperheiden ahdingosta ja tuskasta ja lasten tilanteesta, valitettavasti en voi tukea tällaista esitystä, että lähdetäisiin ulosmyymään — se tietysti pitkälti sinne iltayöhön sitten kohdistuisi.

Mutta noin muuten kannustan siihen, että ihmiset lähtisivät liikkeelle, vastuullisesti toimimaan, huolehtimaan siitä vastuullisesta käyttäytymisestä, jotta ne ravitsemisalan yrittäjät ja siellä työskentelevät pysyisivät terveisinä ja toisaalta asiakkaat pysyisivät terveisinä, että pystyisimme avaamaan yhteiskuntaa laajemminkin. Kannustan edelleen, niin kuin moneen kertaan tässä salissa, että kun mennään sinne, niin ehkä ostetaan sieltä mukaan ne pari kolme take away -annosta, elikkä kompensoidaan kukin osaltamme esimerkiksi asiakasmäärän rajausta ja niin edelleen.

Eli uskoisin, että tässäkin on monia asioita tehtävänä [Puhemies koputtaa] ja pääsemme eteenpäin, kun kaikki kannamme kortemme kekoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

15.25 **Anders Adlercreutz r:** Ärade talman! Jotta nyt kaikki puhuisimme oikeista ja samoista asioista, niin ehkä on syytä todeta, että nyt kun ollaan puhuttu alkoholin myynnistä, niin alkoholin ulosmyynti ravintoloistahan on sallittua tänäänkin. Viime kauden alkoholiuudistuksen myötä sallittiin tiettyyn kellonaikaan tietyn vahvuisen alkoholin ulosmyynti ravintolasta, ja tämä varmaan tapahtui vahvalla perussuomalaisten ja kokoomuksen myötävaikutuksella, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] jolloin ei ole mitään syytä ajatella, ettei se tulos olisi myöskin näiden puolueiden linja.

Nyt, niin kuin sen ymmärrän, keskustellaan siitä, sallitaanko kotiinkuljetus osana ravintoloiden auttamista tässä tilanteessa. No nyt rajoituksia ollaan purkamassa. On syytä olettaa, että kotiinkuljetusten määrä myöskin vähenee huomattavasti. Ottaen huomioon, että tällainen vähittäismyyntilupa ei ole ollut erityisen suosittu ravintoloiden piirissä tähänkään mennessä, sopii olettaa, että tällaisen tietyn vahvuisen alkoholin kotiinkuljetuksen rahallinen arvokin olisi huomattavan pieni, ellei jopa pienenpieni. Eli ei ehkä kannata luoda sitä kuvaa, että tällä olisi suurta taloudellista merkitystä tai suurta merkitystä ravintoloiden selviytymisen kannalta, kun puhutaan hyvin pienestä siivusta toimintaa. Se voi olla hyvä asia siitä huolimatta, mutta pitää kuitenkin puhua siitä oikeassa kontekstissa.

15.27 **Anneli Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Haluan ensiksi todeta, että olen alkoholin myynnin osalta täysin samaa mieltä kuin edustaja Aki Lindén äskeisessä puheenvuorossaan. Siitä ei sen enempää, mutta haluaisin myös osaltani ottaa kantaa opiskelija- ja korkeakouluravintoloihin, mikä on tullut tämän asian käsittelyn yhteydessä melko loppupuolella vasta talousvaliokunnalle varsinaisesti tietoon. Opiskelija- ja korkeakouluravintoloita on käsitelty vastaavalla tavalla kuin henkilöstöravintoloita, joita nämä eivät kylläkään ole. Oletettavaa on, että lain yhteydessä on ilmeisesti oletettu, että korona ei kohdistuisi henkilöstöravintoloihin samalla tavalla kuin muihin ravintoloihin, ja ehkä tästä syystä sitten henkilöstöravintolat on jätetty myös rajoituslain soveltamisen ulkopuolelle. Nyt kuitenkin valiokunnan mietinnössä todetaan, että tässä on syntynyt erilaisia ongelmia ja henkilöstöravintolat ovat kohdanneet tosiasiallisesti samanlaisia kassavirran ongelmia kuin muutkin ravintolat.

Mutta se, minkä takia otin puheenvuoron, joka liittyy opiskelijaravintoloihin, on se, että kun opiskelijaravintolatoimintaa on käsitelty kuin henkilöstöravintoloita, niin tosiasiallisesti nämä opiskelijaravintolat eivät ole pystyneet toimimaan, koska ne ovat toimineet yliopistojen tilojen sisätiloissa, ja kun yliopistot on suljettu, niin käytännössä tämä on tehnyt täysin mahdottomaksi näiden opiskelijaravintoloiden toiminnan. Ja nyt kun nämä opiskelijaravintolat eivät ole päässeet toimimaan tämän muun lainsäädännön takia, niin opiskelijaravintoloiden tilanne on hyvin kriittisessä tilanteessa. Tästä syystä toivon, että kun sitten jatkossa me käsittelemme yritysten yleistukea, niin viimeistään tässä vaiheessa paneudutaisiin myös näitten opiskelijaravintoloiden tilanteeseen paremmin ja vahvemmin ja otettaisiin vahva kanta sille, että mahdollistettaisiin näiden opiskelijaravintoloiden toiminta myös jatkossa, jotta syksyllä, kun opiskelu käynnistyy normaalisti, nämä opiskelijaravintolat voisivat käynnistää toimintansa uudelleen.

15.29 **Vilhelm Junnila ps:** Arvoisa herra puhemies! Minäkin kiitän talousvaliokuntaa hyvästä työstä mietinnön kanssa. Toisaalta hallituksen esitykset voisivat olla myös enemmän tässä ajassa ja enemmän kohdistua tähän elinkeinotoiminnan vapauttamiseen sen sijaan, että jatkuvasti puntaroidaan täällä, mitä rajoituksia edelleen jatketaan — mistä pääsenkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

hotelleihin, matkailuyrityksiin ja matkatoimistoihin. Täällä usein puhutaan ravintoloista, ja nämäkin esitykset siihen liittyvät, mutta edelleenkin ei sovi unohtaa, että nämä yritykset on täysin viranomaistoiminnan johdosta käytännössä asetettu sulkuun ja he oikeasti tarvitsevat paljon tukea.

Mutta mitä tulee ravintolatoimintaan, niin eihän tämä tuki myöskään ole mitenkään sellainen, että se ratkaisevasti varsinaisesti auttaisi tässä asiassa. Otetaan nyt esimerkkinä vaikka oma kotikuntani, aurinkoinen Naantali, tai vaikka maakuntamme keskustaajunki Turku tai viereisen maakunnan, Satakunnan, Pori: Kun tuossa juuri juttelin edustaja Hurun kanssa, niin Satakunnassa ilmeisesti ei ole koronatartuntoja lainkaan. Ja kun tuossa katsoin Turun yliopistollisen keskussairaalan tilastoja, niin viimeisen kuuden vuorokauden ajalta on 12 uutta koronatartuntaa, siis kaksi per päivä, koko Varsinais-Suomen maakunnassa. Ja kun sitten elinkeinotoiminta on asiakaspaikoilla ja ties millä rajoitettu jopa lokakuulle saakka, niin ei tämä tunnu kauhean järkevältä. Kyllä nämä alueelliset erot oikeasti pitäisi paremmin huomioida. Mikään tuki ei riitä, ellei elinkeinotoimintaa rajoiteta siltä osin, että yrittäjät voivat oikeasti myös pitää työntekijät töissä ja toiminnan pyörimässä.

Nyt täällä onkin keskusteltu jälleen sinänsä ihan hyvistä asioista, ja nämä esityksetkin kuitenkin tuovat vähän helpotusta ravintoloiden elämään, mutta kyllä kaikkein merkittävintä teko olisi ehdottomasti vapauttaa tätä elinkeinotoimintaa alueellisesti. No, keputta ei apua tule tähänkään. Eilen äänestimme esimerkiksi lausumaehdotuksesta 6, joka oli tässä vastalauseessa 1. Siinähan olisimme väliaikaisesti arvonlisäveroa ravintolatoiminnan osalta muuttaneet. Tätäkin vastaan äänestettiin, valitettavasti. Kuitenkin nyt täällä edustaja Könttö ensin otti alkoholiasiat hyvin vapaamielisesti vastaan ja sitten Hoskonen heti tämän tyrmäsi. [Puhemies koputtaa] Tämä on samaa jatkumoa sille, että somessa kerrotaan yhtä ja täällä sitten toista. Nyt näyttää kuitenkin jo siltä, että täällä salissakin keskustalla on kaksi mielipidettä. Toivon, että saatte nyt rivinne suoraksi ja pystytte myös tukemaan järjeviä ehdotuksia, [Puhemies koputtaa] joita täälläkin edustaja Reijonen on tehnyt useampia. Toivon näille tukea, koska kyllä ravintola-ala tarvitsee nyt tuen lisäksi mahdollisuutta näiden asiakaspaikkamäärien järkevämpään mitoittamiseen.

Vetoankin [Puhemies: Aika!] sinne vasemmalle sosialisteihin. Ihmettelen, että sampaanjaa voi juoda siellä terasseilla, mutta edelleen sisätiloissa on tämmöisiä ihmeellisiä rajoituksia, jotka eivät huomioi alueellisia eroja eivätkä yrityksen kokoa. Toivon, että tätä nyt oikeasti harkitaan vielä.

15.34 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Kun käsitellään hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ravitsemusyritysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä, minä näkisin, että konteksti on siinä, että tässä salissa lailla suljettiin noin 10 000 yritystä. Se johti siihen, että noin 70 000 ihmistä käveli kotiin, heillä ei ollut töitä. Väliaikaisesti siis duunit loppuivat. Yrittäjille tämä tilanne oli katastrofi.

No joo, kiitän myöskin osaltani talousvaliokuntaa siitä työstä, että tämän tuen osalta alkuperäinen 123 miljoonaa muuttui hiukan paremmaksi, noin 171 miljoonaan. Tosin se ei riitä, koska tämänkin hyvän työn jälkeen osa jää ilman, vaikka hallitus nimenomaan lupasi kompensoida ja pitää huolta. Huom.! Lailla suljettiin firmat, ja hallitus lupasi kompensoida. Onko kompensatio ja se, että huolehditaan sitten niistä yrityksistä, sitä, että annetaan pikkasen? Ei mielestäni ole.

Voidaan sen verran vielä paneutua tuohon, että kun täällä on puhuttu, että esimerkiksi viinien ulosmyynti ja mietojen alkoholijuomien ulosmyynti on pikkunäpräilyä, niin tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

ala pyörittää noin 5,3 miljardin pottia. Voimme kuvitella, että ei puhuta ihan pienistä rahoista tällaisissa kuvioissa.

No joo, tästä syystä, että tämä jää vajaaksi, täällä on nyt työkaluja hallitukselle. Täällä on esimerkiksi edustaja Reijonen tehnyt kaksi hyvää lausumaehdotusta. Toinen on korvauksen ulkopuolelle jääneiden ravitsemusliikkeiden tukiohjelma — tämä on hyvä juttu — ja totta kai myös alemman alvin käyttöönottoa suosittelisin itsekin määrääjäksi tässä kohdalla. Nämä ovat työkaluja. Täällä on myöskin edustaja Vartiainen hyvä ehdotus, jota myöskin kannatan lämpimällä sydämellä. Tässä nähdään nyt, haluaako hallitus käyttää hyviä työkaluja ja onko hallitus huolissaan ravitsemusyrittäjistä.

Täällä salissa on kuultu upeita puheenvuoroja hallituspuolueiden jäseniltä mutta sitten heti perään saman puolueen jäsenet torppaavat ne. Kuten täällä edustaja Zyskowiec on ansiokkaasti kertonut tällaisesta some-elämässä tapahtuvasta ”jippii-markkinoinnista”, jota keskustapuolueen ja vihreiden henkilöt siellä harjoittavat jatkuvasti, niin nyt minäkin haluan todellakin nähdä, niin kuin täällä moni muukin, että äänestyskäyttäytyminen vastaa sitä julkisuudessa kansalaisille annettua kuvaa. Kiitos — toivon viisaita päätöksiä [Puhemies koputtaa] ravintolayrittäjien parhaaksi.

15.37 Joakim Strand r: Värderade talman! Det har talats mycket om restaurangpaketet och det finns säkert inte orsak att längre förlänga den diskussionen.

Tässä on ravintolatukipaketista puhuttu paljon ja varmaan vähän asian vierestäkin. Haluan itse vain vielä lyhyesti kiittää kollegoita talousvaliokunnassa, sekä hallituspuolueitten että opposition edustajia. Käytiin hyvää keskustelua, saatiin vielä hyviä korjausliikkeitä tehtyä, vertailuajanjaksoa kehittämistukien osalta. Myös tämä vuokratyövoima on tärkeä. Kyllä jokainen työpaikka tässä maassa on äärimmäisen arvokas.

Det är en stor bransch, restaurangbranschen: 5 miljarder i omsättning, tiotals tusen människor, 10 000 företag. Det är viktigt, varje jobb, varenda en enskild arbetsplats vi får att födas på nytt i detta land.

Elikkä joka ikinen työpaikka, mikä tästä vielä uudelleen syntyy, on äärimmäisen arvokas. Ja siitä kokonaissummasta vielä tämän verran: Kyllä se 170 miljoonaa euroa on aika iso summa. Varmaan monen ravintolan kohdalla tuntuu riittämättömältä se oma osuus, mutta tilanne on poikkeuksellinen, ja meillä on vielä kovat ajat edessä, kun puhutaan sitten ehkä leikkauksista ja veronkorotuksista ja muusta. Summa on iso.

Det är en bra summa. — Tack.

15.38 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Täällä on tosiaan hyviä keskusteluita, ja toivottavasti viinien ja oluiden kotinmyyntiä ja myöskin kotimaisten pienpanimoiden etämyyntiä nyt hallitus ripeästi kuitenkin valmistelisi. Ei tarvitse koko alkoholilainsäädäntöä avata, kun ottaa vain nämä kohdat.

Mutta kokoomuksella oli vastalauseen 1 mukainen lausumaehdotus, ja teen siis vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa tuen kohtuullisen ja oikeudenmukaisen tason ja tekee tarvittavat tarkistukset siihen sekä tuo viipymättä eduskunnan käsiteltäväksi esitykset, joilla mahdollistetaan ravintoloille al-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

koholijuomien ulosmyynti sekä alennetaan väliaikaisesti ravintolatoimintaan kohdistuvaa arvonlisäveroa.”

15.39 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Tämänkin keskustelun aikana on vielä noussut esille epäkohtia, joihin toivottaisiin hallitukselta selkeytystä, erityisesti opiskelija-ravintolat ja niiden tilanne osana tätä tukipakettia ja myös tämä alueellinen harkinta, jota on peräänkuulutettu myös hallituksen puolelta ja jota eduskunta on edellyttänyt ravintoloiden sulkemispäätöksen yhteydessä. Kaikkein merkittävin puute kuitenkin on edelleen kompensoinnin taso. Eduskunta sulkemispäätöksen yhteydessä edellytti, että ravintoloille korvataan näitä menetyksiä, ja koska tämä tukipaketti on euromäärältään riittämätön, niin tästä on esitetty vastalause. Lisäksi on esitetty toimenpiteitä, joilla voitaisiin muilla tavoin auttaa ravintoloita tämän kriisin yli, kun tämä euromääräinen summa jäi vajaaksi. Tähän kuuluu tämä ulos- ja etämyyntioikeuden mahdollistaminen, josta olemme lausuman tehneet, samoin kuin ravintolatoiminnan arvonlisäveron väliaikainen alentaminen, josta meiltä myös on esitys.

Tästä ulos- ja etämyynnistä on käytetty useita puheenvuoroja, joten on ehkä syytä muistuttaa, mitä tässä ollaan ehdottamassa. Ensinnäkin tämä olisi väliaikainen toimenpide auttamaan nimenomaan ravintoloita tässä akuutissa kriisissä. Se ei koskisi väkeviä alkoholi-juomia, eikä se koskisi myöskään pikkutunneilla tapahtuvaa myyntiä, koska ravintoloiden aukioloaikojahan on rajoitettu.

Alkoholin aiheuttamat haitat on, totta kai, otettava vakavasti, ja on tärkeää kohdistaa erityistä huomiota lapsiperheisiin, joissa monissa on tämän kriisin johdosta kärjistyneitä tilanteita, mutta alkoholimyynnin osalta tämä anniskelu on vain pieni osa, ja se ongelmakäyttö kohdistuu ennen muuta alkoholiin, joka ostetaan muualta kuin ravintoloista.

Lopuksi, arvoisa puhemies: kannatan tätä edustaja Talvitien esittämää lausumaehdotusta, joka on vastalauseen mukana.

15.41 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Kun olen kuunnellut tätä keskustelua, olen huomannut, että täällä on käytetty lukuisia puheenvuoroja sekä aiheesta että aiheen vierestä. On myös esitelty joidenkin puolueitten edustajien sosiaalisessa mediassa esittämiä kannanottoja. Varmasti niihinkin on paikkansa, mutta en usko, että ne saavat ketään äänestämään toisella lailla itse tästä esityksestä, asiaa ne eivät vie välttämättä yhtään eteenpäin.

Haluan nostaa tässä kaksi asiaa esille.

Ensinnäkin, nyt kun puhutaan ravintolatoimialan, voi sanoa, menetysten kompensoinnista, niin tähän sai alkunsa perustuslakivaliokunnan lausunnosta, joka edellytti minusta hyvin perustellusti, että kun lailla suljetaan tietty toimiala ja sillä tavalla puututaan merkittävässä määrin elinkeinovapauteen ja omaisuudensuojaan, niin on paikallaan, että siitä valtio kohtuulliset menetykset kompensoi. Haluan korostaa, että tässähän ei ole kysymys vahingonkorvauksesta eikä mistään täyden korvauksen periaatteesta vaan kohtuullisesta menetysten kompensoinnista. Varmasti voidaan olla yhtä mieltä siitä, että kaikilla meillä on varmaan tahtotila myös sen suhteen, että me voisimme paljon täydellisemminkin niitä menetyksiä korvata, mutta sekin on todettava, että on hankala löytää täydellistä kompensointimallia, joka osuisi oikein ja olisi varmuudella oikeansuuruinenkaan.

Haluan kiittää erityisesti talousvaliokuntaa, että vaikka pohjaesityskin oli kohtuullisen hyvä, niin ne pienet ongelmat, jotka tähän malliin kyllä liittyivät, on nyt pystytty kyllä hyvin korjaamaan talousvaliokunnassa — ja minusta, jos oikein olen käsittänyt, aika yksituu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

maisestikin. Se, mikä on esimerkiksi vertailukuukausi, kun aletaan katsomaan myynnin laskua tai henkilöihin liittyvä kustannuksia, on saatu korjattua. Myös vuokratyövoimaan liittyvä kysymys on pystytty huomioimaan. Tämäkin pitää huomioida: vaikka tässä on tämmöinen porrastus yritysten koon mukaan, niin pitää muistaa, että kyllä tuo elinkeinovapaus koskee yhtä lailla isompia yrityksiä kuin pienempiä. Perustuslaki ei lähde siitä, että meillä on omaisuudensuoja tai elinkeinovapautta vain pieneen yritystoimintaan, vaan se on kaiken kokoisiin, ja siinä mielessä tämä esitys ei ole todellakaan täydellinen, mutta tämä on erittäin hyvä, tämä on se, mitä eduskunta on halunnut tuottaa mainitessaan ja nostessaan esille sen kompensatioasian.

Kaikkein tärkein asia on kuitenkin se, jos ajatellaan ravintolatoimialan tulevaisuutta, että me pystymme epidemiatilanteen pitämään sillä tavalla hallinnassa, että ihmiset uskaltavat lähteä kuluttamaan, uskaltavat lähteä liikkeelle ja että me saamme avattua ravintolatoimintaa — se on itse asiassa seuraavan täysistunnon aiheenakin — ja vilpittömästi toivon, että näin pystyttäisiin nopeasti tekemään.

15.44 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa herra puhemies! Jatkan vielä hieman tuosta alkoholista, kun täällä on siihen liittyen tehty myös esityksiä ja on pidetty puheenvuoroja.

Tuossa edellisessä puheenvuorossa edustaja Lohi mainitsi, että kukaan ei varmaan kuitenkaan äänestä toisella tavalla. Tässähän se ongelma juuri on: somessa kerrotaan yhtä, ja täällä on äänestetty toisella tavalla. Nyt tuossa aiemmin, kun kuuntelin, edustaja Könttä mainitsi, että ”kannatan vahvasti pienpanimoiden ulosmyyntioikeutta”. Miten minulla on semmoinen olo, että kun tästä sitten kohta äänestetään, niin edustaja Könttä on joko poissa tai sitten hän ei äänestä ollenkaan. Välillä tuntuu, että Pekka Puska on vielä täällä läsnä, koska Hoskonen mainitsi, että viinien myynnin vapauttamista vastuulliset päättäjät eivät voi tehdä tuosta vain. Tämä on kyllä jo aika ristiriidassa Köntän kanssa.

Itse kannatan tätä alkoholin etä- ja ulosmyyntiä. Edustaja Adlercreutz piti ihan hyvän puheenvuoron tuossa aiemmin. Hän mainitsi, että lupia ei kuitenkaan ole haettu — kun tämä on nykyäänkin mahdollista. Ongelmahan on juuri se, että se on rajoitettu 5,5 prosenttiin, ja tällaisen luvan hakeminen ei ole varmaan ollut lupabyrokratian kannaltakaan järkevää. Olisi kuitenkin ihan hyvä, että suomalaiset ravintolatkin pystyisivät toimimaan eurooppalaisesti, kansainvälisesti tässä ja myymään viiniä ulos. Sehän ei millään tapaa lisää alkoholismia tai muita lieveilmiöitä, sillä tunnetusti nämä viinit ovat kuitenkin korkeampia hinta—laatu-suhteeltaan, eli se ei suinkaan ole mikään tällainen juopumiseen tarkoitettu juoma.

Ehkä vielä voisi hieman jatkaa tästä äänestyskäyttäytymisestä. Monesti on myös puhuttu, että nämä ovat omantunnonkysymyksiä. Olisi hyvä saada myös jokin lista siitä, mitkä sitten ovat omantunnonkysymyksiä, koska ainakin some- ja täällä käyttäytyminen vaikuttavat hieman erilaisilta. Mutta ehkä pääministeri Marin sitten jollakin aikavälillä saa hallituksen myös sellaiseen ruotuun, että edistetään sitä yhtä linjaa eikä vain kerrota toista muualla ja sitten täällä tehdään jotakin muuta.

Sinänsä ihan hyviä esityksiä tässä on tullut, ja toivottavasti näistä päästään pian äänestämään. Tuemme näitä esityksiä, jotta saadaan elinkeinotoimintaa vapautettua ja pientä joustavuutta siihen, että ravintolat pärjäävät tässä tiukassa tilanteessa.

15.47 Sari Sarkomaa kok: Arvoisa herra puhemies! Ihan lopuksi kaksi kysymystä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Täällä totesitte, edustaja Lohi, että on tärkeää, että epidemia saadaan taltutettua — näin on — on tärkeää, että ravintolat ja kahvilat saavat tukensa — näin on — mutta kaikkein tärkeintä sen terveyden osalta eli epidemian tukahduttamisen ohella on se, että oikeasti saadaan talouden pyörät pyörimään ja yrittäjät pääsevät yrittämään.

Sen takia kysynkin nyt, kun täällä ei ole ministereitä paikalla ja erityisen tärkeää olisi, että saisimme vastauksen siihen, onko hallituksen piirissä sovittu, että alkoholilaki avataan, että voimme odottaa ja meillä on syytä odottaa, että tänne on tulossa esitys siitä, että pienpanimoiden etämyynti sallitaan ja ravintoloiden mietojen alkoholijuomien ulosmyynti sallitaan. Koska täällä ovat todella monet kansanedustajat todenneet, että nyt ei ole oikea aika mutta vähän myöhemmin, ja vahva kannatus on tullut hallituspuolueilta, niin kysyn vain yksinkertaisen kysymyksen, että onko nyt lupa odottaa. Tätä varmasti kuuntelee ja pohtii myöskin koko ravintola-ala. Omassa kaupungissani Helsingissä meillä on verotulot romahtaneet mittavasti, kun palveluala on niin merkittävä osa meidän elinkeinorakennettamme. Me tarvitsemme toimia eduskunnasta, niin että talouden pyörät saadaan pyörimään. [Anneli Kiljusen välihuuto]

Ja kysyn sitten, kuka vastustaa, että voisimme ehkä vaikuttaa oppositiosta. Kun täällä enemmistö puolueista on kannattanut näitä, niin kuka sitten vastustaa?

Mutta ennen kaikkea: onko alkoholilain uudistus tulossa eduskuntaan vielä tällä kaudella? Jos tulee, niin lämpimästi kannatamme.

15.49 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Haluan oikaista sen väärinymmärryksen, että kun puhuin siitä, että on tärkeää, että me saamme ravintolaliiketoiminnan käyntiin ja ihmiset liikkeelle ja kuluttamaan ja Suomen talouden rattaat pyörimään, niin minä en tarkoittanut sillä sitä, että tämä on yhtä kuin alkoholilain uudistus. Minusta alkoholilain uudistaminen ja Suomen talouden rattaitten pyörimään saaminen ovat aivan eri asioita ja eri mittaluokan asioita. [Vasemmalta: Kyllä!]

Minusta kaikista tärkeintä suomalaisille ravintoloille tällä hetkellä on, että epidemia on siinä vaiheessa, että ihmiset luottavat siihen, että on turvallista lähteä kodeista liikkeelle, mennä ravintoloihin, mennä kauppoihin ja lähteä kuluttamaan, ja toinen se, että me pystymme tämän tilanteen johdosta koko ajan näitä rajoituksia lieventämään ja lieventämään, niin että pystytään liiketoimintaa harjoittamaan.

Minä en sekoittaisi tähän alkoholilain uudistamista yhtään millään tavalla tässä vaiheessa, ja olen tietenkin väärä henkilö myös vastaamaan siihen, onko hallituksen piirissä sovittu jotain. Siihen saavat vastata pääministeri ja ministerit.

15.50 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Todellakin, kun tässä nyt on tuotu esille monessa puheenvuorossa sitä, että pitäisi muuttaa alkoholilakia tai sitä sun tätä, kannattaa muistaa kuitenkin, että nyt olemme mukautumassa tilanteeseen, jonka tämä koronavirus meille aiheutti. Taloudelliset menetykset ynnä muut on nyt pyritty minimoimaan näillä hallituksen esityksillä. Siitähän tässä on kysymys.

Ymmärrän sen, että populismia voi aina harrastaa ja mielistellä lehdistöä, mutta juttu on niin, että jos joku kuvittelee, että tässä tilanteessa lähdetään tähän pakettiin syöttämään vaikka alkoholilain uudistamista, ja kun sotkette, arvoisat edustajakollegat, tähän vielä kalastus- ja metsästysasiat ja vielä tieasiat, niin sitten alkaa olla semmoinen paketti valmis, ettei ole koskaan valmis. Toivoisin, että pikkuisen realismia olisi teillä noissa puheenvuoroissanne. Totta kai politiikan teon aika on, mutta se ei ole tämä päivä tässä asiassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Nyt Suomi on pikkuhiljaa heräämässä koronahorroksestaan, ja toivon, että te, arvoisat edustajat, oman toimenne arvokkaan hoitamisen vuoksi otatte tämän asian vakavasti ette-
kä lähde sotkemaan semmoisia asioita, jotka tähän yhteyteen oikeastaan eivät kuulu. Sitten
kun se aika tulee jonain päivänä, että näitä lakeja uudistetaan, niin olkoon se siellä, mutta
älkää sotkeko tähän sellaisia asioita, mitkä eivät suoraan tähän kuulu. [Sari Sarkomaa: Ei
lausuma tarkoita lain eteenpäinviemistä!]

15.51 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Haluan jatkaa vielä tätä keskustelua näistä opiskelijaravintoloista sen takia, että kaikista muista puolueista kaikki edustajat, jotka tätä asiaa kommentoivat, totesivat, että nämä opiskelijaravintolat jäisivät nyt kategorisesti tämän tuen ulkopuolelle, ja itse olen tästä eri mieltä. Minusta se on nyt edelleen vähän epäselvää. Esimerkiksi Helsingin Sanomissa talousvaliokunnan valiokuntaneuvos totesi, että jos kyse on tällaisesta kaikille avoimesta ravintolasta, niin silloin olisi oletettavaa, että tämän tuen piiriin pääsee: ”Kaivopihan UniCafe-ravintolaa voi tuskin pitää tällaisena ravintolana, jos sinne voi mennä kuka tahansa”, eli tällaisena ravintolana, joka tätä tukea ei voisi saada. Ja itse en ainakaan löytänyt mistään tiukkaa määritelmää sille, että opiskelijaravintolat olisi kategorisesti luokiteltu tällaisiksi henkilöstöravintoloiksi, jotka jätettiin tämän rajoituslain ulkopuolelle. Eli sen takia haluan vielä nostaa esille, että minusta tämä opiskelijaravintoloiden asema on nyt tässä epäselvä, ja siksi ensimmäisessä puheenvuorossa peräänkuulutin sitä, että me tarvitsemme ministeriöstä selkeät ohjeet, kun tämä tuenaku avataan, ja itse toivoisin, että kun se avataan, niin nämä opiskelijaravintolat edelleen pääsevät tämän tuen piiriin.

15.53 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! En koeta pitkittää tätä, vaan toivon, että pääsemme pian äänestykseen, mutta yhden kysymyksen kuitenkin haluaisin vielä edustaja Lohelle esittää. Kun täällä vähän toista aina kerrotaan, niin kysyn nyt ihan suoraan: Aikooko keskusta tukea kuitenkin sitä, että asiakaspaikkamääriä saataisiin mukautettua siltä osin, että myös pienemmillä ravintoloilla olisi mahdollisuus kannattavaan toimintaan? Mikä on teidän linjanne tässä? Ja sitten: Aiotteko huomioida alueelliset erot? Kuten tiedämme, tilanne täällä Helsingissä on aivan erilainen kuin maakunnissa, ja miten olen ymmärtänyt ja somesta lukenut, niin maakunnille yleensä puhutaan kaikkea mukavaa ja lämmintä, niin miten tässä asiassa, huomioitteko maakuntien ravintolayrittäjien tuskan tässä tilanteessa? — Kiitos.

15.54 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Haluan myös ottaa kantaa opiskelijaravintoloihin. On juuri näin, että opiskelijaravintoloiden tilanne on epäselvä ja niitä on joidenkin mielestä tulkittu sillä tavalla, että ne olisivat henkilöstöravintoloita. Olivat tai eivät, joka tapauksessa niiden toiminta on täysin mahdotonta. Esimerkiksi kotikaupungissani Lappeenrannassa LUTin eli Lappeenrannan—Lahden yliopiston opiskelijaravintolan toiminta on täysin mahdotonta — tämä ravintola toimii yliopiston sisätiloissa, yliopisto on suljettu ja tänne opiskelijaravintolaan ei pääse sisälle, minkä takia tämä opiskelijaravintolatoiminta on täysin mahdotonta. Nyt kuitenkin kategorisesti on annettu ymmärtää, että tämä ravintolatoiminta ei saisi minkäänlaista tukea valtiolta, minkä takia toivon, että tämä asia joka tapauksessa selkeytetään joko hallituksen toimesta tai sitten seuraavassa yritysten yleisessä tukimuodossa niin että nämä ravintolat saisivat sen tarvittavan tuen, mitä he tässä tilanteessa tarvitsevat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

15.55 Juhana Vartiainen kok: Arvoisa puhemies! Haluan vain selkiyttää tätä keskustelua näistä opiskelijaravintoloista, koska tämä asia on selkiytetty talousvaliokunnan mietinnössä, jonka ovat yksimielisesti hyväksyneet kaikki sen jäsenet niistäkin puolueista, jotka täällä siitä ovat käyttäneet puheenvuoroja.

Siis tällä nyt hyväksyttävällä lainsäädännöllä kompensoidaan vain ja nimenomaisesti tämän rajoituslain 153/2020 soveltamisalaan kuuluvia ravitsemisliikkeiden menetyksiä. Kylläkin koulujen ja oppilaitosten siirtyminen etäopetukseen on vähentänyt näiden opiskelijaruokaloiden asiakasmäärää merkittävästi, mutta tarkkarajaisesti hallituksen esityksessä nämä oppilaitosravintolat ja -ruokat eivät kuuluneet tämän piiriin, ja talousvaliokunta on ollut tässä sillä tavalla selkeä. Näitä voidaan eräällä tavalla pitää kyllä väliinpuotoajina, mutta ne eivät kuuluneet tähän lakikokonaisuuteen.

Silloin ehkä se, mitä tässä voisi tehdä, olisi vedota vahvasti, että hoidetaan tätä yleistukiasiaa niin, että sitä tilannetta voidaan sillä parantaa. Tai jos hallitus haluaa tuoda nimenomaisen täydentävän esityksen tähän ravintolatuokiesitykseen, niin totta kai me otamme sen talousvaliokunnassa mieluusti vastaan ja käsittelemme sen hyvin rivakasti. — Kiitos.

15.57 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Itsekin olin talousvaliokunnassa tätä mietintöä käsittelemässä ja olen samaa mieltä kuin edustaja Vartiainen valiokunnan puheenjohtajana tuossa aikaisemmin, että kysymys tässä laissa on nimenomaan näistä rajoituslailla suljettavista ravintoloista ja opiskelijaravintolat olivat henkilöstöravintoloihin rinnastettavissa — kyllähän henkilöstöravintoloihinkin usein pääsee sisään myöskin muita kuin niitä, jotka työskentelevät siinä yrityksessä, jossa ollaan — ja ne jätettiin tosiaan tämän lain korvausvastuun ulkopuolelle. Myöskään näitä opiskelijaravintoloita ei sinänsä päätetty sulkea, eli niihin nyt kohdistui valitettavasti se toimenpide, eli kun opiskelijat määrättiin etäopiskelun piiriin, niin myöskin tietenkin asiakkaat hävisivät. Kuten edustaja Vartiainen totesi, ne ovat kyllä, ikävä kyllä, eräänlaisen väliinpuotoajan asemassa tässä, mutta itse olen lähtenyt siitä, että se on se yleistuki, jolla sitten kustannusten osalta on mahdollista puuttua tähän. Vetoammekin nyt hallituspuolueisiin, että saisimme nopeasti sen yleistuen käsitte-lyyn.

15.58 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Tosiaan olen lukenut tämän talousvaliokunnan lausunnon ja ymmärrän, että siinä valiokunta halusi ilmaista selkeästi sen, että nyt kompensoidaan vain ja nimenomaisesti tämän rajoituslain kautta tulleita menetyksiä. Mutta sulkumääräyshän nimenomaan koski kaikkia muita paitsi näitä suljettuja henkilöstöravintoloita, ja nyt meillä on käsillä tilanne, jossa osa opiskelijaravintoloista ei ole tällaisia suljettuja vain tiettyä yksikköä tai tiettyä piiriä palvelevia ravintoloita. Eli voiko tässä olla sellainen tilanne, että osa opiskelijaravintoloista kuuluisi tämän tuen piiriin ja osa ei? Ymmärtäisin, että on tämän lain väärää tulkintaa, jos sellaiset opiskelijaravintolat, jotka ovat kaikille avoimia, sitten olisivatkin tämän tuen ulkopuolelle rajattuja. Mutta siitä olen samaa mieltä, että mikäli näin olisi, ehdottomasti sitten viimeistään tämän yleistuen piirissä ne ovat.

15.59 Petri Huru ps: Arvoisa puhemies! Toteaisin tästä edustaja Junnilan aiemmin esille ottamasta maakuntien erilaisesta koronatilanteesta: Satakunnassa on ollut viimeinen koronartuntta 29.4. Sitä ennen siellä on ollut yksi tai kaksi päivässä, enimmilläänkin alle kymmenen positiivista. Näytteitä on otettu paljon, ja kokonaislukumäärä on 53 positiivista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2020 vp

Eli alueiden erot todellakin ovat merkittäviä, joten toivottavasti tämä myös huomioidaan rajoituksia kohdennettaessa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 67/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelun kuluessa on tehty neljä lausumaehdotusta, joten asiasta on äänestettävä. Äänestykset tapahtuvat tässä täysistunnossa tauon jälkeen. Istunto ja asian käsittely keskeytetään, ja istuntoa jatketaan kello 16.05.

Täysistunto keskeytettiin kello 16.01.

Täysistuntoa jatkettiin kello 16.06.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt jatketaan kello 16 keskeytynyttä istuntoa ja päiväjärjestyksen 2. asian käsittelyä.

Keskustelussa on Mari-Leena Talvitie Saara-Sofia Sirénin kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen ja Minna Reijonen Jani Mäkelän kannattamana vastalauseen 2 mukaiset kaksi lausumaehdotusta. Lisäksi keskustelussa on Juhana Vartiainen Mari-Leena Talvitien kannattamana tehnyt lausumaehdotuksen, joka on monistettuna jaettuna edustajille. (Pöytäkirjan liite 2A)

Selonteko hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Mari-Leena Talvitien ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 20; poissa 147 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 30, ei 22; poissa 147 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Minna Reijosen ehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 20; poissa 147 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Juhana Vartiaisen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 32, ei 20; poissa 147 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.